

ÉLETTÜNK

XVI. évf. 4. szám (16. Jahrg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

1984 április

Húsvét 1945-ben

Ezeréves történelmünkben nem volt ehhez fogható fekete húsvét Magyarországon. Még Mohi után sem, amikor a tatárok télen, átkelve a befagyott Dunán, előntötték az addig sértetlen Dunántúlt, sem következett ekkora gyász és pusztulás, mint ez volt... A húsvéti idő ebben az évben március utolsó és április első napjaira esett. A tavasz korán beköszöntött és az ég csak úgy ontotta fényét és melegét a földre, ahol a rémület megfagyasztotta az emberek szívét. Mindenki bújt légvédelmi pincék vagy egyszerűen földbevájt bunkerek mélyén. A dunántúli nyugati végek ezekben a napokban „szabadultak fel”...

Amerre a front elhúzódott, nappal sűrű por és füstfelhő jelezte; meg távoli ágyúdörgés, mint az elvonuló vihart. Éjjel pedig, amerre ment, kísérteties tűzfények lobogtak: égő házak, amiket a háború gyújtott föl.

Még most is, 40 év távlatából, fölremlenek a fülemben azok a rémült sikoltások, segélykiáltások falusi házakból és udvarokból. Fiatal lányok és asszonyok álltak ki ott halálos félelmet és bújtak meg szinte eszelős félelemmel ólak és padlások mélyén, vagy az éjszaka sötétjében. Nem volt már hadsereg, nem volt csendőrség, sem hatóság, sem kormány, aki megvédhette volna az embert. Az ország alétan hevert a könnyörtelen, brutális hódító hordák lábainál...

Az egyház az egyetlen hatóság volt ebben a szörnyű időben, amely a helyén maradt, de elbújva a föld alá, mint maga a megrettent nyáj; ugyanolyan halálos veszélynek kitéve az élet és a becsület védelmében, mint a szerencsétlen apák és férjek.

Éppen ezen a Nagyhéten egymásután három püspökünk feküdt holtan. Nagyszerdán Mikés érsek úr (gróf Mikés János) Répceszentgyörgyön. Gyönyörű házikápolnáját védte a megszentelténítéstől, de az oroszok fogták és egyszerűen letaszították az idős és beteg püspököt a lépcsőn — súlyos angina pectorisszal. Egész éjjel és a rákövetkező napon ott feküdt holtan a lépcső alján, ahová lelökték. A következő éjjel a falu plébánosa egy-két bátrabb öregemberrel, fölszedte az éjszaka sötétjében a halott püspököt. Durva deszkaládát ácsoltak, abba tették és ökrös szekéren vitték a 27 km-re fekvő Szombathelyre eltemetni. A szétbombázott katedrálisban temették édesanyja mellé, az előre elkészített sírhelyen. Tetőgerendák és cserépek torlaszán keresztül vergődve érhatték csak el az egyik pillérbe beépített sírt... Egy csontszínű márványrelief díszítette a sírhelyet: Szent Ágoston beszélget édesanyjával az Ostiai tengerparton azon az emlékezetes utolsó éjszakán, édesanyja halála előtt.

A rákövetkező napon, március 29-én, Nagycsütörtökön, déli 1 óra körül halt meg Serédi Jusztinián, a magyar herceg-

prímás. A szíve szakadt meg. Ezen a napon érkezett hozzá Budapestre az Ideiglenes Kormánytól három hírhez. Beszámoltak neki az ostromról és a gyönyörű főváros pusztulásáról. Arról, hogy a budai vár csupa bomba és aknatölcsér. Nekropolis — a holtak városa, mert a romok közt mindenütt hullák, nincs aki eltemesse. Átadták neki a Vörös Hadsereg egy kiáltványát és rossz papíron, rossz nyomással az Ideiglenes Kormány rendeletét a földbirtok teljes felosztásáról. A rendszerető, jogász Serédi hercegprímás agya nem bírta elviselni a szörnyű káoszt, amit előrelá-

nem ezeréves Győrnek, a „három-folyóvárosának”, még nem volt ilyen borzalmakkal és szenvedésekkel tele Nagyhete”.

Nagyszerdán délután már az orosz ágyúk okádták a tüzet, a városra. Az öreg vár többméteres falai ellenálltak. De az ősi székesegyház védtelenül állt. Tornyát gyújtóbomba érte. Az égő torny rúzhant a templomtetőre és az is tüzet fogott. Ez a hír annyira megrendítette a püspököt az óvóhelyen, hogy sírva fakadt.

Hamarosan megjelentek a „felszabaldítók”. Kiabálás... géppisztolyok sze-

A FELTÁMADOTT

Uvegablak a Regensburg-i Minorita-templom szentélyében (1340 k.)

tott. Dolgozószobájában, az asztalra borulva holtan találta az inasa, két fiatal udvari papja pedig már csak a kihűltben lévő nehéz testet helyezhette rá a halottas ágyra.

Serédi Jusztinián bíboros hercegprímást húsvéthétfőn, április 2-án, temették el az esztergomi bazilika kriptájába. Temetésén az Ellenőrző Bizottság engedélyével Angelo Rotta nuncius, Grósz József kalocsai érsek és dr. Pétery József váci püspök vettek részt.

Amikor Serédi hercegprímást a Bazilika kriptájában szinte lopva eltemették, Pesten és Esztergomban még senki sem tudott a harmadik püspökáldozat: Apor Vilmos győri püspök nagypénteki tragédiájáról. Közi Horváth József írja (Apor püspök élete és halála): „A majd-

göződnek a melleknek... motozás... Apor püspök sem kivétel. Már a hatodik erre a célra vett órát adja le. De mindig újak jönnek. A püspök türelme határtalan. Egész éjjel nem aludt. Másnap, Nagycsütörtökön, korán reggel az óvóhelyen elmondta a misét. — Életében az utolsó. A Nagypéntekre virradó éjt is átvirrasztotta. Nagypénteken az óvóhelyen fölolvasta a Passiót, Krisztus szenvedéstörténetét. A nap folyamán irodaigazgatóját, Zágon prelátest, elküldte az orosz városparancsnokhoz védelemért a püspökvár részére. A parancsnok azt mondta, a frontkatonák azt tesznek, amit akarnak és a nyilasvezetők névsorát követelte tőle.

Este hét óra felé egy csoport orosz jött megint a várba, meglehetősen ittas

Végletek közt...

Elméletben minden szépnek, egyszerűnek tűnik. A gyakorlat bonyolult helyzetekből problémák sokaságát veti elénk. E két mondatban is érezhető, milyen nagy a különbség kettőjük között. Az ember az, aki életével összeköti a végletek pontjait. Vándorlunk az elmélet s gyakorlat szikláinak között; sötétes éj után a nap sugárba öltözött; betegség sorvasztja mozgásunk örömet; éhezve kenyeret vesz a becsületért. Fogságban nyilván ki a szabadság rónái; biztonságunkat a félelem üldözi; életként köszönt a szomjazó friss vizet; halál váltja a kihívó életet...

Minden a végletek között halad, s ha világosra gondolok, értem egyben a sötétet is. —

Hogyan lehetséges akkor, hogy körünkben a feltámadás hite és ténye nem világít többé magával ragadóan, sem a keresztények, sem a kívülről elűztek? Voltak idők, amikor az „Alleluja” hitből és örömből fakadó lobbanása betöltötte a teret is, nem csak a templomot. Manapság csupán olvasott betűként hat, ha halljuk.

Még a sötétre festetett középkorban is keletkeztek húsvéti fények, amelyeket szívhez kötött szokásokban tartottak fenn, hogy jobban megragadjanak azok emlékezetében is, akik lelkét az örvendezés kevésbé fűtötte át.

Shokásainkat — a vallásiakat értem — levetettük, elhagytuk, eltemettük. Túl kevés volt a fény, ami megvilágosította volna őket.

A halált is száműztük legalábbis gondolatvilágunkból s úgy képzeljük, valóban eltűnt. Még pár évtizeddel ezelőtt a család vette körül a haldoklót és segítette elbúcsúzni és átköltözni emberi részvétükkel. Manapság csak a kórház, vagy az öregotthon szobájának négy fala áll szóltanul hideg örséget a haldokló körül. Így nem csupán a haldokló társítódik szívszorító magányba, de mi is. Nem állunk vele szemtől szembe és nem merünk szembenézni vele.

Krisztus halála is sok esetben mondvá szűkült. Aki nem érti és nem érzi a halált, értetlenül áll a feltámadás előtt is. Nem válik az alleluja lelki részesevé.

A feltámadás olyan hallatlanul hatalmas esemény, amelyben megszűnnek a végletek, eltűnik a „jobbra-balra”. Marad Szt. Tamás, a realista apostol elfogultan kitörő vallomása: „En Uram, én Istenem!”

A feltámadás a végletek vége, a hit lángjaiból felcsapódó alleluja öröme.

Fejős Ottó

állapotban. Hangos szóval fiatal nőket követeltek „krumplipucolásra”. A menekültek vacsorájával foglalatostkodó asszonyok erre rémülten menekültek az ablakon át.

A kiabálásra a püspök fölsietett az udvarra. Az orosz őrnagy a püspöktől is követelte az asszonyokat. Határozott nem-mel felelt a püspök és megígérte,

(Folytatás a 2. oldalon)

Húsvét 1945-ben

(Folytatás az első oldalról)

hogy önkéntesen jelentkező férfiakat küld. A helyzet egyre fenyegetőbb lett, a püspököt felhúzott géppisztollyal kényszerítették le a pincébe. A tiszt revolverével hadonászott és egyre lányokat és fiatalasszonyokat követelt. A püspök nem engedett. Az őrnagy löni akart, de nem tudott, mert a püspök mögéje ugrott, két könyökét hátraszorítva toltta ki maga előtt az óvóhelyről. Amikor hirtelen kétségbeesett segélykiáltás hangzott az udvarról. „Vilmos bácsi! Vilmos bácsi! Segítség! Segítség!” A katonák megtalálták az almáspincében elbújt fiatal nőket és ráncigálták őket kifelé. A püspök fölrohant az udvarra és „Hinaus! Hinaus!” kiáltással a katonák távozását követelte. Erre az oroszok lövöldözni kezdtek. Három golyót a püspök egyik kis rokona kapta, három golyó őt magát érte: az egyik a karját, a másik a homlokát horzsolta, a harmadik, a halálos lövés, a köldöke fölött hatolt be a hasüregbe. A püspököt elöntötte a vér, összeroskadott, a „hős katonák” pedig eliszkoztak.

Levitték a püspököt az óvóhelyre. Valaki föléje hajolt, megkérdezte: „Fáj-e?” Azt suttogta: „Köszönöm, Nagypéntek van.” Mikor megtudta, hogy a lányok és fiatalasszonyok megmenekültek, mosollyal felelt: „Érdemes volt!”

Az ostromlott város túlsó oldaláról jött Jung főorvos. A beteget sürgősen vitték a püspökvár emberei gyalog a kórházba. Villanyvilágítás nem volt, petroleumlámpa fényénél operálták. Operáció után nehezen ébredt. Másnap, — Nagyszombaton — Zágon irodaigazgató az orosz parancsnokságon jelentést tett a súlyos dologról, minden eredmény nélkül. —

Húsvétvasárnap megáldozott. Estére nyugtalan lett — hashártyagyulladás állapított meg az orvos. A nagybeteg meggyónt és kérte a Szent-Kenetet. — Haláltusa rövid volt; elbúcsúzott a papságtól, halálát és szenvedését följánlotta hazájáért, a viláért. Mindenkitől bocsánatot kért. Utolsó szavai, amelyeket suttogva mondott: „Szent István, könyörögj a szegény magyarokért!” A kedvesnővér, aki lezárta a szemét, följegyezte: „Szentül halt meg 1945 április 2-án, éjjel 1 óra 5 perckor”.

Április 4-én a Kármeliták kriptájában temették el. Pokornyi Miklós, káptalani helynök, így jellemezte őt: „Főpásztorunk alakja ragyogó hullócsillag egyházmegyénk egén”.

★

Ezzel befejeződött a harmadik nagyheti tragédia 1945-ben. De erről az országban még húsvétkor nem tudtak. Angelo Rottát, a nunciust, az oroszok udvariasan kiutasították az országból. De még találkozott Grósz József érsekkel. Vele beszélt meg az ország súlyos gondját, az esztergomi primás kérdését. Budapestre Grósz érsek orosz autón ment föl. Egy pap szemtanú a kíséretéből így írja le: „Mikor a nunciaturára értünk, a nuncius a pincében egy falánál ült. „Isten hozta Érsek úr!” — fogadta. Rómának három jelöltje volt: Grósz, Apor püspök és Mindszenty József. Grósz József közölte a nunciussal, hogy ő a jelen helyzetben nem vállalhatja, mert nem érez hozzá elég erőt.

A nuncius Konstantinápolyon keresztül ment Rómába, ott értesült Apor püspök haláláról. Szeptember 6-án hivatott engem az érsek úr. Fontos levelet kapott Rómából. A tartalma: először a szatmári püspököt nevezze ki Győrbe; másodsor, kérdezze meg Mindszentyt,

elfogadja-e az esztergomi érsekséget? Harmadszor, ha elfogadja, akkor Bánáss László debreceni plébános legyen a veszprémi püspök. — Szerzem megint egy autót s elkísértem Grósz József érseket Veszprémbe, Mindszentyhez. Szeptember 8-án értünk oda. Mindszenty nem volt otthon, valami búcsújáróhelyen járt és estére jött meg. Miután rendbehozta magát, félig tréfásan mondta: „Remélem a kalocsai érsek látogatása nem hoz semmi bajt a házamra!”

Dr. Lékai László az akkori irodaigazgató jelenlétében Mindszenty dolgozószobájában sokáig tárgyalt. Én nem voltam jelen, de Grósz érsek úr közölte velem Mindszenty választát: „Szó sem lehet róla”, — mire rövidzárlat lett a palotában. Gyertyát kellett gyújtani. Lefeküdtünk.

Reggel Mindszenty továbbra is nem akarta vállalni. De Grósz sem tágított. „El kell vállalni a jelen helyzetben!” Mindszenty erre azt mondta: „Megyek fel Pestre, megbeszélem a dolgot a gyónatómmal és tanácsadóimmal”. — Pár nap múlva Grósz érsek úr engem küldött a válaszáért. Mindszenty Pesten a Mária utcában lakott. — „Eljöttem a válaszáért, püspök úr”. — „Elküldtem a választ írásban”, — volt a válasz. „És szabad kérdeznem: pozitív vagy negatív?” — „Írásban küldtem a választ”, felelte ismételtén. — „De mégis, szabad-e gratulálnom?” „Hát ha maga ilyen dologhoz tud gratulálni, hát gratuláljon!”

Erre elmentem a Rádióba, leadtam a hírt, hogy Mindszenty Józsefet a pápa kinevezte Magyarország hercegprímásává. — Ez a tény, minden más csak „hanta”.

★

Valaki megkérdeshetné: minek a régmúltakat felidézni? Behegedt régi sebeiket feltépni? — Igaz, de sürgősen szüksége van a most felnövő generációnak igaz tanúságtételre. A szemtanúkból még nagyon sokan élnek. De már öregek. Ha ők nem beszélnek, fognak beszélni mások. Arról, pld., hogyan lett Mindszentyből hercegprímás? Mint abban a „story”-ban, amit otthon Bokor Péter az „Élet és Irodalom”-ban közöl erről egy már akkor halott tanú, Nagy Töhötöm SJ, filminterjújában 1978-ból. Nagy Töhötöm, mindenre vállalkozó, romantikát szerető jezsuita volt. Ha járt is Rómában 1945-ben, ha fogadta is XII. Pius pápa és ha hozott Rómából valamiféle üzenetet, ő csak epizód személyiség abban a nagy drámában, ami 1945 húsvétján Magyarországon lejátszódott. XII. Pius pápát nem kellett Nagy Töhötömnek informálnia; ő Mindszentyről informálódott már akkor, amikor a magyar kormánnyal szemben még a Horthy-rendszer idején kinevezte veszprémi püspökké. XII. Piusnak volt ezenkívül sok más illetékes informátora, pld. a nuncius, Angelo Rotta.

Tehát XII. Pius nem nevezte ki Mindszentyt „kutyafuttában”, amit később „megbánt”. És Mindszenty nem vergette meg „hálából” Nagy Töhötöm vállát, hogy XII. Piusnál közbenjárt az ő kinevezéséért. És később nem is lehetett hálátlan Nagy Töhötömmel szemben és nem is írhatta azt a pápának: „vagy eltávolítja Nagy Töhötömöt Európából, vagy ő mond le a primásaságról és az esztergomi érsekségről”. —

Ez a Bokor Péter féle kedélyeskedés operettet csinál az 1945-ös súlyos magyar eseményekből. Ilyen forrásokból nem szabad megismernie ifjúságunknak a magyar történelmet.

Harangozó Ferenc

Az új püspöki helynök

PÜSPÖKI HELYNÖKÖT KAPTAK AZ EURÓPAI KATOLIKUS MAGYAROK P. SZÖKE JÁNOS SZEMÉLYÉBEN

Csorvás községben született 1927-ben. 16 éves korában lépett a szaléziánus rendbe. A 2. világháború után teológiát, filozófiát és klasszikus nyelveket tanult a torinói és génuai egyetemen.

Lelkipásztori tevékenységét Ausztriában kezdte, Svédországban folytatta, majd 1965 és 1970 között a németországi Rottenburgban gondozta a magyar katolikusokat. 1970-ben, az erdélyi árvízkatasztrófa idején Rómában tevékenykedett a károsultak megsegítését irányító „Ostpriesterhilfe” egyházi szervezetben. 1975-ben átvette a kelet-európai segélyakciók irányítását. Több mint 70 alkalommal járt a kelet-európai országokban,

hogy az egyházi segélyek lehetőségeit tanulmányozza.

Az emigrációban élő magyar katolikusok tájékoztatására MET címen rendszeresen megjelenő tájékoztatót ad ki és a Nyugat-Berlinben élő magyar hívek lelki gondozását is ellátja.

Nyugat-Európában kb. 270.000 katolikus magyar él. Vallási életükről 46 magyar lelkipásztor gondoskodik. P. Szöke Jánost a február végén Königsteinben tartott magyar papi konferencián iktatta hivatali tisztségébe az emigrációban élő magyar katolikusok püspöke, dr. Irányi László.

Irányi püspök Európában

Dr. Irányi László, az emigráció püspöke ismét Európában járt. Részt vett az európai főlelkészek tavaszi konferenciáján, amelyre 1984 febr. 26–29 között Königsteinben került sor. Meglátogatja a párizsi Magyar Missziót, Rómában pedig az illetékes vatikáni hatóságokkal tárgyalt. Felkereste a stockholmi katolikus híveket. Ott volt az ausztriai magyar papság rekollekcióján is. Az egyes országok egyházmegyei püspökeivel vagy azok megbízottaival megbeszélte a lelkészek és a hívek problémáit. A február 26-tól március 14-ig tervezett európai tartózkodás ilyen sűrű program mellett meglehetősen rövidnek bizonyult.

Az európai főlelkészek tavaszi konferenciáján a püspök vezetésével megtárgyalták a lelkipásztori problémákat. A megbeszélésen a Német Püspöki Kar megbízottjaként Dr. Rajmund Amann jelent meg. A résztvevő magyar főlelkészek: P. Horváth Kálmán (Skandinávia), P. Mehrle Tamás (Fribourg), P. Ruzsik Vilmos (Franciaország), Valentiny Géza prelátus (Németország), Mons. Ispánky Béla (Anglia), Dobai Sándor (Benelux-államok), valamint P. Szöke János. A jelenlevőket dr. Irányi László üdvözölte. Beszámolt az Egyesült Államokban és Dél-Amerikában tett látogatásairól. Közölte, hogy 1983 dec. 8-án P. Szöke Jánost kinevezte európai helynökévé. A három napig tartó konferencia első napirendi pontjaként a főlelkészek beszámoltak kerületeik tevékenységéről. Általános volt a megállapítás, hogy minden országban jelentkeznek a paphiány. Különösen sürgős lenne egy magyar lelkészt Essenbe (Németország) kinevezni, valamint Svédországba, ahol több mint tízezer katolikus magyar él és nincsen magyar munkában álló katolikus pap. A látogatott Mária-kegyhelyen, Máriazellben is szükség van magyar lelkészre. Olaszországban is hiányzik P. Kovách Angelus mellől egy magyar lelkész. Aki úgy érzi, hogy tudna még munkát vállalni, jelentkezzen P. Szöke János európai helynökénél, Postfach 1209, D-6240 Königstein.

Mivel a paphiány nem csupán Európára vonatkozik, hanem minden országban, ahol katolikus magyarok élnek, a jelenlevők a következő napirendi pontban a papi utánpótlás kérdésével foglalkoztak. A magyar emigráció sok neves tudóst, akadémikust, szakembert és jó munkást adott a befogadó országoknak, de magyar papot csak elvéve. Minden magyar közösségnek legalább egy fiatal kellene az oltárhoz segíteni. **Ebben az esztendőben májust a papi hivatások hónapjának tekintjük. Az utánpótlás kérdése azonban ne szorítkozzon egy hónapra, hanem minden nap imádkozzunk és**

tegyünk valamit a papi és a szerzetesi hivatásokért. A női szerzetesrendeknek is szükségük van utánpótlásra. Kérünk minden magyar papot és szerzetest, hogy ezt a nemes feladatot tekintse szívügyének. A hivatásokat ápolni, irányítani kell és meg is kell tartani. A közös sikert a jó Isten kegyelme előzi meg.

A paphiány enyhítésére már világszerte bevezették a diakonusi szolgálatot. P. Mehrle Tamás svájci főlelkész tartott egy teológiai és gyakorlati ismertetést a diakonusok szerepéről. Diakonusokra már is szükségünk van.

A jelenlevő főlelkészek felállították azt a fontossági sorrendet is, amely az eredményes lelkipásztori munkához elengedhetetlenül szükséges: statisztikai felmérés, módszerek, adminisztrációs segédeszközök stb.

Az európai lelkészek felelősséget éreznek a meglévő magyar intézmények: a magyar cserkészlet, a gimnázium és a Pax Romana mozgalom lelkipásztori szempontból is egyedülálló lehetőségei iránt.

A magyar cserkész mozgalom európai és világszinten több ezer magyar fiatal nevel magyar öntudatra. Az alapvető munkát a csapatok őrsi összejeveteleiken végzik. A szórvány cserkészekkel is foglalkoznak, különösen a nyári és téli táborok alkalmával. Ezt a szép kezdeményezést tovább kell ápolni. — A kastli Magyar Gimnázium életéről Valentiny Géza prelátus számolt be. A kibővített iskolában 224 magyar fiatal tanul. Az állami és egyházi szervek az iskolának anyagi támogatást nyújtanak. Mégis sok olyan tanuló van, új menekültek és sokgyermekes családok leányai és fiai, akik támogatásra szorulnak. Az utánpótlás mennyiségben és minőségben kielégítő. — A Pax Romana mozgalommal régi kapcsolata van minden nagyobb lelkészi központnak. Az egyetemista és főiskolás fiatalok és felnőttek ismét keresik a kapcsolatot a lelkészekkel.

Az élő magyar katolikus hívekről minden nap megemlékeztünk a legszentebb táborát és munkánk kizárólag értük van. A megholtakért is — különösen P. Öry Miklós SJ atyáért — imádkoztunk. Előttünk jártak és példát mutattak. — A szentmise kánonjában Urunk kegyelmét és áldását kértük Irányi László püspökünkre, — tegyük ezt meg minden nap, hogy az egész világot átfogó főpásztori munkája eredményes legyen.

A három nap rövidnek bizonyult. A konferenciát kötetlen baráti légkör jellemezte, amit az esti órákban folytatott beszélgetések még kellemesebbé tettek.

MET

Elmarad a pápa jugoszláviai látogatása

Kuharics Franyo, zágrábi bíboros-érsek, „megkönnyebbülve” közölte a nyilvánossággal, hogy a Pápa októberi jugoszláviai látogatásának váratlan nehézségei vannak. A soknemzetiségű és vallású Jugoszláviában ez előrelátható is volt. A horvát katolikus egyház és a szlovének már szépen eltervezték a Pápával való találkozást. A Zágráb melletti Maria-Bisztrícán az 1300-éves jubileumát ünneplő horvát katolikus egyház bizonyára százezreket, ha nem millió embert hozott volna össze a híres Mária-kegyhelyen. A szlovén Ljubljana is készült a Pápa méltó fogadására, de a jelenlegi kormány inkább az „államfő-pápát” szerette volna látni, nem a tömegeket mozgó lelkipásztor-pápát, II. János Pált. — Így elvárták volna, hogy a Pápa koszorút helyez el Tito sírján, annak a Titonak a sírján, aki Stepinac érseket 16 évi kényszermunkára, utána haláláig házörizetre kényszerítette. II. János Pál pápa a zágrábi katedrálisba nem léphetett volna be anélkül, hogy meg ne látogatta volna a hitvalló Stepinac bíboros-érsek sírját, aki pedig még ma is a hivatalos államnál mint „háborús bűnös” szerepel.

Egy másik probléma lett volna, a sok más adódó probléma között, hogy a szerb ortodox egyház, élén German patriarka, ragaszkodott ahhoz, hogy a Pápa meglátogassa azt a koncentrációs tábor, ahol katolikus usztasák a 2. világháború alatt sokezer szerbet gyilkoltak meg. A Pápa azonkívül, hogy magát a tényt elítélte, tartózkodott attól, hogy ezt a horvát katolikuságnak kollektív bűnéül felrójá.

Hozzájárult a látogatás lemondásához az is, hogy éppen a legutóbbi időkben a helyzet a Párt és a Katolikus Egyház között egyre jobban kiélesedett. Csak ezekben a napokban ítélték börtönre Dr. Krasovec Józsefet, egy előadásáért, amit még 1980-ban tartott. A Kerk-i püspök, Zizanovics, éles támadásban részesült a Párt részéről egy tavaly októberben tartott szentbeszéde miatt.

Franyo Kuharics, zágrábi bíboros, valósággal megkönnyebbült, amikor a sok ellentét és nehézség láttán „nem”-et mondott. A horvátok bíznak abban, hogy később egységesebb és békésebb légkörben tudják majd fogadni II. János Pál pápát.

H. F.

Egy otthoni levélből

„Visszaemlékezem a '45-ös napokra. Milyen nehéz idők voltak azok! De mégis reményteljesebbek a mostaninál. Úgy keseregünk sokszor Katóval a szegény mai gyerekeken és fiatalokon. Annyira kevés lelki táplálékot kapnak. És mi olyan kevésbé tudjuk pótolni. Nagyon durva világban élünk. Az élet csak túlekedés... Egyedül aszerint ítélik meg egymást az emberek: kinek mije van. Hogyan dolgozik, az nem fontos. — Sőt! A becsületes embert kihasználják és le-sajnálják. Aki nem lop, csal, az élhetetlen... — Itt vagyok a hallban. Behallatszik a madarak hangos csiripelése. Egész napraforgót tettünk ki nekik, annak örvendeznek, azon veszekszenek olyan hangosan. — Az ember szíve úgy meg-
telik gyönyörűséggel, amikor nézi őket és olyan teli lélekkel tud fohászolni a mi szegény kis „madaraink”-ért, hogy egy kicsit szebb viágot érjenek meg, mint ez a mai...”

Változnak az idők - változnak a feladatok

Amikor a magyarság áttért a keresztény hitre, a kolostorok egy fejlettebb életformára tanították a népet. Nemcsak szellemi központok voltak, hanem írásra, olvasásra, okszerű földművelésre, kézműiparra is oktattak.

Régen a családi üzemben a gyerek „belenőt” a mezőgazdasági vagy kézműipari munkába. Pater Kneipp (1820-1896) írja önéletrajzában, hogy édesapja már 9 éves korában szövőszék mellé ültette, megszabva napi teljesítményét.

A Tisza mentén még látástól vakulásig dolgoztak a mezőgazdasági munkások, s gyakran távolról gyalogoltak munkahelyükre. 5—6 órát aludtak, 14 órát dolgoztak. A technikai fejlődés, a szociális mozgalmak megváltoztatták a társadalmi és politikai viszonyokat.

A családi üzemek megszűnése, a nők bevonása a termelő munkába, az általános nyugdíj-jogosultság, felgyorsult életritmus átalakította a társadalmat. A család szerepe csökkent, a rádió, televízió, sajtó, az állami iskola befolyása pedig növekedett.

A tananyag kibővült, de az idő kevesebb lett. Egy tanárnak 25—30 tanulóval kell foglalkoznia. A szülőt a kenyérkereső munka után „második műszak”: a háztartási munka várja. A hétvégi pihenést, a szabadságát a dolgozó ember ritkán használja valódi pihenésre. Rohan, utazik, szórakozik és iszik. Pihenésre, gyereknevelésre alig marad idő. Ha a család keresztény és az iskola ateista, a gyerek két malom között örlődik. Lakás, gépesített háztartás, autó sokba

kerül. Az igények növekednek. Mert az Istenhit megrendülésével és a materializmus térdhódításával semmi sem elég. 60—65 éves nyugdíjasok mentesülnek a kenyérkereseti gondtól, de tétlenségre vannak kárhozható. Pedig egészségesek, tapasztaltak és talán bölcsék is. — Az állam nem képes mindent biztosítani. Ezért szükséges az ifjúság segítségére sietni szaktudással, szeretettel, türelemmel. — Autóvezetéshez vizsga szükséges, gyermekneveléshez nem! Pedig a gyermeklélek törékenyebb, mint a barackvirág.

A mai ember általában kifelé él. Nincs ideje a befelé fordulásra, jóllehet vágyik a nyugalomra, keresi az utat önmaga megtalálására.

Ezért terjednek a szekták. Sokan a keresztény egyház gyengítése céljából is terjesztik a buddhista és hindu vallást. Európának azonban évezredes keresztény kultúrájával kereszténynek kell maradnia! Vissza kell találgasson a kereszt-hez. Az értelem útján is. Minél jobban megismerjük a világmindenséget, annál inkább felismerhetjük kicsinységünket. A tudomány fejlődése mindig újabb kérdőjeleket állít elénk! Az erőszak hívei is kénytelenek rádöbbenni, hogy csak a test ölhető meg, de nem a lélek, a szellem, a gondolat!

Jézus keresztrefeszítése és feltámadása után, István vértanú megkövezése volt szükséges ahhoz, hogy a Damaszkusz-i úton Saul-ból Pál legyen. És Pál megérett a Jézussal való találkozásra.

Vigh Lajos

RÓZSAFÜZÉRTIZED MINDSZENTYÉRT!

Kérünk minden magyart, csatlakozzék a „Rózsafüzértized Mindszentyért” imacsoporthoz! Nem kérünk sokat, csak egy tizedet a rózsafüzérből mindennap mindenkitől Mindszenty József boldoggá avatásáért!

CSATLAKOZZATOK

MINDNYÁJAN!

NŐK, FÉRFIAK, MAGYAR IFJÚSÁG!

Nincs tagdíj, nincsenek gyűlések, a csatlakozónak csak az az erkölcsi kötelessége, hogy naponta elmond egy tizedet a rózsafüzérből a mindnyájunk által hön óhajtott célért:

MINDSZENTY JÓZSEF

OLTÁRRA EMELÉSÉÉRT!

Bővebb felvilágosításért bárki írhat a Rózsafüzértized Mindszentyért: P. O. Box 11027, Cleveland, Ohio 44111, USA címre.

Kicsi a világ

Az amerikai kontinenst hosszában és széltében látogató **Natalia testvér** írja levelében: „A háború után két magyar testvérünk a Salzburg melletti Nonnberg bencés kolostorban várakozott amerikai vizumra, amely sokáig késett. Egyikük fivére akkor misszionárius volt Kubában. Hívta őket, menjenek oda, közelebb lesznek céljukhoz. Oda utaztak, nem tudtak spanyolul, de bátran elvállalták háztartási munkát. Egy idő múlva felfedezte őket Santiago érseke s meghívta őket a Szűzanya nemzeti kegyhelyének gondozására. Hamarosan néhány kubai leány csatlakozott hozzájuk. Képzésre három évre Buffalóba jöttek át. Amikor két első csoportjuk fogadalmat tett és hazatért, akkor változott Kubában a politikai helyzet (Fidel Castro). Magyar testvérek nem maradhattak ott, de a bennszülöttek folytathatták Istennek átadott életüket... meg is szaporodtak.

Nemrégén sok más zarándok mellett egy magyarországi balettsoprot is felkereste a Szűzanya eme híres kegyhelyét, El Cobre-n. Az őket vezető kubai testvér felismerte, hogy magyarok és magyarul köszöntötte őket: „Dicsértessék a Jézus Krisztus!” Meglepődve, könnyes szemmel válaszoltak. A testvér még azt is elmondta, hogy amikor megmutatta nekik a Szentlélek-érmét (amit állandóan ruhán kívül hordanak) rajta a magyar felírás: „Jöjj el Szentlélek Úristen!” a legszebb balerina átölelte őt és megcsókolta. — Milyen kicsi a világ!

*

Uganda katolikusai. Ma a 12,5 millió lakosság 76 %-a keresztény, ebből 41 % katolikus — öt millió hatvanezer — a többi keresztény, főleg anglikán, 7 % mohamedán, 12 % pedig a hagyományos afrikai vallásokhoz tartozik. A 14 katolikus egyházmegyéből már 12 élén helyi születésű főpásztor áll, a Kampala-i bíboros-érsek vezetésével. Az egyházmegyes papok száma 710, misszionárius pedig 310. Jelenleg 523 kispap van. Az apácák száma 2000. A nem-pap szerzeteseké pedig 300. — Említésre méltó, hogy itt jelenik meg egész Afrika egyetlen katolikus napilapja. 1911 óta létezik. A világi hitoktatók száma 5000. Mint a harmadik világban általában, itt is nagy a belső feszültség: a kormánycsapatok állandó harcban állnak a gerillákkal. A kampalati bíboros-érsek állandóan közvetít a harcok beszüntetésére.

Tápei Márta siralom

*Ki sír oly keservesen, hol vagy csillagom
Sötét, zivataros éjben szép gyöngyvirágom?
Mária vérkönnymet sírva ezt zokogja, ezt kiáltja:
Hol vagy csillagom?*

*A lilium gyászba borul, hol vagy csillagom,
Két arcára vérharmat hull, szép gyöngyvirágom.
Kérdi égtől, kérdi földtől, kérdi a gyászos felhőktől:
Hol vagy csillagom?*

*Jajjal telik meg az utca, hol vagy csillagom,
Kint hoz a bánat postája, szép gyöngyvirágom.
Jön a násznép, a gyászszereg, a vőlegény halvány, remeg.
Hol vagy csillagom?*

*Jön a szűz lelkek jegyese, hol vagy csillagom,
A mennyország vőlegénye, szép gyöngyvirágom.
Hószív vőlegényköntöse vérrel, porral van keverve.
Hol vagy csillagom?*

*Szent kezén a jegygyűrűje, hol vagy csillagom,
Hóhér lánca és kötele, szép gyöngyvirágom.
Vőlegényi bokrétája a vérző töviskorona,
Hol vagy csillagom?*

*Menyegzős zászló a kereszt, hol vagy csillagom,
Melyet szent vér pirostra fest, szép gyöngyvirágom.
A vőlegény nehez útja vérrózsákkal van megrakva.
Hol vagy csillagom?*

*Megy már a menyegzős ágyra, hol vagy csillagom,
Kínhalálra, keresztfára, szép gyöngyvirágom.
Jegyajándék, mely kincset ér: a szenttestből kiömlő vér.
Hol vagy csillagom?*

*Sír, zokog az örömanya, hol vagy csillagom,
Halvány a vőlegény arca, szép gyöngyvirágom.
Fizeti a jegy aranyát, lelkét Atyjának adja át,
Hol vagy csillagom?*

*Hozzad jöttünk keseregve, hol vagy csillagom,
Lelkünk égi vőlegénye, szép gyöngyvirágom.
Hozzad jöttünk, ó vezess be a mennyei dicsőségbe.
Hol vagy csillagom?*

Bálint Sándor gyűjtése

PROKOP PÉTER:

Utcai szóváltás

A doktorom 1977-ben elengedett a kórházból, de ráparancsolt: naponta 2 óra kötelező séta.

Reggelenként leugrok a mindennapi lelki kenyérért, az újságért, vagy inkább a gyógyszerek mellé szellemi mérgekért. Találkozom-e vajon a kutyás úrral, akinek ugyanaz a baja lehet, mint magamnak s úgy megyünk el egymás mellett évek óta, mint ismeretlenek. A szürke ebje viszont ismerősként nem egyszer szagolgat, amely udvariassága miatt ildomos gazdája mindig ráripakodik.

Az iskolabusz dudál a kis bicegő gyerekért. Az anyja az ablakból integet: jön már, kopog a cipősarka a kapulépcsőn. A fodrászom üzlete tele várakozókkal. A fotókópiás szép szárd kisasszonynak beköszönök a kirakaton át. Nálunk lakott, onnét való a barátság. Az ócskás vidáman dudál rám, a skatulyagyűjtő megszállottan tömi a kordélyát. A cukrászom vigyázva rakja ki a tortáit. Őt süteményes előtt visz el a sétám s a fülemben visszhangzik orvosom fenyegetése: poco zucchero! A kenyérkirakat nagy választéka láttán újból hallom: poco pane! —

Naponta tíz kilométer séta, hemzsegő emberáradatban, csoportosulásokban, karambolok között. Hát nem érdekes? Köztük élek, de függetlenül tőlük s fölülről mosolyoghatok rajtuk.

De el ne szalasszam a találkozót a köztisztasági hivatal alkalmazottjával, akivel nekem a sors könyve szerint mára szóváltásom van bejegyezve. Ott piroslik a bojtos jambósapkájával az autók között, markolja a vesszőseprűjét. Hosszú ideig nem gyanítottam, hogy egyre fokozódó útállattal, irigységgel majd dühvel néz utánam. A fülemben nem hagyatkozhatok

Idővel a fojtott, idegesedő torokhangok, elharapott szavakra: gazember, csavargó, börtönbe való, fizetéseket húznak dologtalanul, miattuk pusztul el az ország, akasztófára velük, és hasonlókra végül csak leesett a tantusz. Tyű! Ez engem átkoz!

Most érkezett el a megelégedés túlcsondulásának a pillanata: melléje ballagok, egyenesen hozzá! Az ádámcsutkaja ugrik az álla alatt. Már megsajnálom, de belekezdtem: Öregem! Ellenem van kifogásod? Rajta! Meghallgatom. — Én se, de az olasz még kevésbé született katonának. Pucolna már. — Add ide a söprűdet! Cseréljünk munkát! Elvégzem a kijelölt részed. Melyik sarkig tart a tied? Legalább egyszer tiszta lesz a boltok eleje. M'ért hagyta el a papírok felét?

Keresd meg a lakásomat! Kulcs se kell hozzá, sohase zárom. Találsz három kifeszített vásznat az állvány mellett és ugyanannyi szénrajz vázlatot az asztalon. Mig te éjszaka fáradtan, tehát édesen aludtál, én vergődve nem verhettem el addig álmaim kényszer-képzeteit, míg le nem rögzítettem őket s most várnak, hogy képpé valósuljanak. Egyszóval, ess neki, délig fejezd be, aztán visszajössz, s megkapod szerszámaidat meg a két-kerekű vastaligád.

Ócsárlóm egyre hebeg, nem jön szó a fogrekeszeiből, elmarad a forró átoklitánia.

— Hány éves vagy? Huszonnég? Pont eddig jártam iskolába. Kegyetlen eszterdők is keveredtek közé. Elsős akadémistának az anyám küldte a kenyeret vidékről a hét elején, s a kenyér a következő postáig megpenészesedett. De nem volt más és pénzem se rá. Négyezer tíz hónapig rántott levest reggeliztem. Akkor

fogadtam meg, önmegtadadás ide, szegénység szelleme oda, hogy azóta félretolom az ételnek ezt a fajtáját. Ne hidd, hogy a ti áldott földetekre jutnom túl könnyű történetkének adódott. De a mulat ne háborgassuk. Aki valamit nagyon akar, ne sajnálja rá a kalandokat.

Nézd, a sétaidóm a legsajnáltabb vesztességem. Akárcsak a fogamat húznák. Azzal áltatom magam: hát úgys a nyugdíjas korba romlottam alá. De ne hidd, hogy vágyam az idők édes semmittevése. A művész akkor szomorú, ha a halál kiveri kezéből a munka eszközét. A szenvedélye nem a pénzért hajtja, amiért te is dolgozol. Olyan méhecskefajta-öszön lappang benne, amire rámegy az élete, de ha nem hallgat rá, mégjobban elveszett. Bárkinek inkább tehetsz szemrehányást, csak nem a művésznek, aki akkor is termel, hacsak néz s gyűjti az élményeit. Nemcsak nyolc óra a hivatala, bűvös világa búrjából sohasem szabadulhat. Magányosan ül társaságban, gondolatait méricskéli s hazamegy, megtestesíti. Az utcán is gyűjti az élményeit, bizonyíthatja ez a kis notesz. Kár, hogy nem olvasol magyarul. Egyszer majd betűzhethéd ezt a párbeszédet is, hogyan villogott egymásra a tekintetünk, míg én döfködtem feléd párbajozó szépen-gémet.

Na, ide adod a seprűd nyelét? — Szabadkozok. A mediterrán fajta okosnak születik, vérükben kering a három ezred jó és bal sorsa. Zavartan nyújtja kezét bocsánatért: Scuzi, Capo!

Nehogy haragba konokuljon a nyakunk, ha újra egymásba botlunk, megköszönöm, hogy meghallgatta tisztázó nagymosakodásomat, sőt ráadásul még a cinkosává is szegődtem, mert igazából mind a ketten ugyanazon a lélekvesztőn hánykolódunk.

— Tudod-e, hogy össze kéne fognunk, barátokként, hisz ennek az öreg városnak a tiszta képéért fáradozva, te is szépepszkedel! Sem a tiéd, sem az enyémet nem sokra tartják.

Csak magunk között írom, szerencsére, papírom úgyse kerül a szemé elé. De nem úgy van-e, hogy hitbuzgalmi szónokok is milyen reszketve búják a milliomos és utcaseprő ellentét szolamát. A föl- és lebecsülés végleiteit, a nagyszerű valamit s a legh'ványabb semmit, a kicsinált emberi méltóságokat a társadalom utolsó páriáival szemben. Mintha bizony a hegyibeszéd a hatalmast boldogítaná s átkozná a szegényt. Mazarin kardinálist állítaná ideálul s eltélné a szellem trubadúrját, Francescot, az Assisit. Takarítani a boltok előtt a járdát szakma és diploma nélkül: elég hozzá két marok, persze, hogy nem nagy életkaland. De a hivatalok aktagyártása, melyből szemét marad, tán fontosabb?

A keresztút negyedik állomásán az Emberfia földre roskadva nyúl C'renei segítségért és Simon fölébe „istenül” azzal, hogy jótettében hasonlóvá válik hozzá.

A Biblia első lapjai leplezik le a másik értéket, amely Ádám szívében lappang, a vágy a tudásra: olyanok lesztek mint az Isten!

Milyen szegénnyé sivárulna érzékszerveink nélkül a Föld, ha nem érzékelnők a szépet s annak viszonyait? Az első altatódaltól Bachig és tovább?

A polgármester a Capitoliumon az ünnepeles alkalmakkor hasára illesztett nemzetiszínű övjét többre tartja, m'nt a múzeumi Vénuszt. A kívülről rápakolt kacat dacára a Város első polgára ke-

„A lélek erőterében”

A III. MAGYAR ÖKUMENIKUS TALÁLKOZÓRÓL

Nap-nap után észleljük, hogy az Egyház nem „világhódító kereszténység”, hogy Isten jelenlétének és szeretetének nem olyan meggyőző jele a mai elvilágiasodott társadalomban, mint amilyen a hasonlóképpen laza erkölcsű Rómában volt. A most 80 éves Karl Rahner, a világhírű katolikus teológus szerint ennek egyik oka az, hogy az Egyház nem tekinti legfőbb gondjának a misztagógiát, az embereknek az istenélménybe való bevezetését. Ha a korintusi közösségre gondolunk, akkor igazat kell adnunk Karl Rahnernak. A korintusi gyülekezetbe belépő hitetlen rögtön megtapasztalta: „Valóban köztetek az Isten!” (1 Kor 14, 25) Nem is vetem fel, hogy a mi szentmiséinkre vagy egyházközösségeinkbe betévedő nem hívő idegent megragadj-e Isten jelenlétének boldog érzése. Tudjuk, hogy minket is csak nagy ritkán ragad meg. A mai keresztény tanúságtétel gyengeségének másik nyilvánvaló oka az Egyház megosztottsága. Pedig Jézus Krisztus az elfogatása előtt mintegy végrendeletként hagyta meg nekünk az egység parancsát, amikor így imádkozott értünk: „Legyenek mindnyájan egy. Amint te, Atyám bennem vagy s én benned, úgy legyenek ők is bennünk, hogy így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.” (Jn 17, 21) Ha azt vizsgáljuk, hogy miként nyerhetnénk el az egységnek a sokféleségét magába foglaló ajándékát, Isten jelenlétének kegyelmi megtapasztalását, akkor Szent Pál apostol tanításával csak úgy válaszolhatunk: a Lélek, Isten szent Szelleme által, mert Ő az egység, a sokaság és erő forrása az egyházban és a világban. Csak az Ő kegyelmével lehetünk újra Isten szeretetének meggyőzőbb jelei a mai társadalomban.

Ezért lett a III. Magyar Ökumenikus Találkozó központi témája a Lélek, ezért szeretnénk az európai magyar értelmiségiek és egyetemisták húsvét héttében, április 23 és 28 között „a Lélek erőterében” találkozni. A konferencia színhelye a belgiumi Nassogne, az Ardennek szép fekvésű falucskája, Spától 60 kilométerre. A találkozót a Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia, az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem és a Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom (Pax Romana) rendezi a külföldi magyar lelkészek támogatásával és Irányi Lászlónak, a külföldi magyar katolikusok püspökének áldásával...

A találkozó húsvéthétfő este ökumenikus igeszolgáltatással kezdődik, de sajnos nem koncelebrált szentmisével vagy úrvacsorával. Az egész ökumenikus hét folyamán fájoan fogják a résztvevők átélni, hogy az egy keresztység és a közösen megvallott hit ellenére az egymástól elszakadt egyházak vezetői

vésbé van fölöltözve, mint a szobor a maga meztelenségében annak jóvoltából, aki belülről származó értékeket csiszolt a halott kő felületére. Sohase tudtam eldönteni: ki az alacsonyabb színvonalú: aki szemfényvesztően osztogatja, vagy aki butaságból, esetleg elhitt hivalkodásból elfogadja az „ökrök ökre” medáliát, vagy bármi kívülről odaplecsnizett osztálykülönbözést.

Másnap messziről hadonászott az utcaseprő, akárcsak a lictorok a vesszőnyalábokkal: Buon giorno Pittore.

— Ciao! Maestro! — A mégiscsak a csín miatt hajladozó szépepsznek vissza-

nem tudtak megállapodni az eukarisztikus közösségben. A hivatalos római nyilatkozatok szerint hiányzik még a teljes hitbeli egyetértés a papi tisztség az egyház több lényeges kérdésében. Ugyanakkor több neves teológusunk, így pl. Karl Rahner és Heinrich Fries azon a véleményen vannak, hogy az egyházak egyesülése már ma is reális lehetőség (vö. *Einigung der Kirchen — reale Möglichkeiten* c. új könyvükkel).

Húsvétkedden a bevezető előadásban Békés Gellért OSB, az ökumenikus teológia tanára a római Szent Anzelm Egyetemen, fejti ki a Szentlélek teológiájának az időszerűségét. Címe: „Miért éppen a Lélek?” Balla Bálint, szociológiai tanár a nyugatberlini egyetemen, a karizmatikus mozgalom szociális küldetés-tudatának a szellemében „Társadalmunk jövője és a Szentlélek” címen tart előadást. A találkozó szervezői igyekeznek megszerezni és este levetíteni Kósa Ferenc, budapesti filmrendező portréfilmjét az öttusázó olimpiai bajnokról és bibliás hitű Balczó Andrásról. — Szerdán beszél a magyarországi katolicizmus egyik vezető gondolkodója, Nyíri Tamás, a filozófia tanára a budapesti Pázmány Péter Hittudományi Akadémián, „A reménység pedig nem csal meg” címen. Szintén szerdán hallhatjuk majd Vályi Nagy Ervinnek, a budapesti Református Teológiai Akadémia szisztematikus teológiatanárának fejtegetéseit „Ahol az Úrnak lelke, ott a szabadság” címen. Este ifjúsági fesztivál lesz. Előkészíti András Erzsébet, Bárczay Gyula, Bereznay Áron és Gémes Pál. — Csütörtökön „A Lélek erőterében” mottóval a Lélek megtapasztalásáról lesz kerekasztal-beszélgetés. Vezető: Pósfay Emese, Horváth Árpád és Vályi Nagy Ágnes. Délután csillagtrúrán versenyeznek egymással az autós túristák. Az estét „népünk dalai” címen szólóénekesek és zenészek közreműködésével Cseri Gyula, frankfurti református lelkész vezeti. — Pénteken Péterfalvy András, pszichoanalitikus, brüsszeli főiskolai tanár előadását hallgatják meg a résztvevők „... éljünk a Lélek szerint!” címen. Délután Szövérfy József, new yorki himnológia professzor „A Szentlélek a magyar hagyományban” címen ad elő. Az irodalmi estét Gémes István, stuttgarti evangélikus lelkész rendező három magyar misztikus költőről, Reményikről, Áprilyról és Pilinszkyről. — Szombat, a találkozó utolsó napja Joób Olivér, borasi evangélikus lelkész (Svédország) „Közösségben egymással” című előadásával kezdődik a Lélek és az Egyház összefüggéséről. Délután mutatja be Ferdinandy György, a Puerto Rico-i állami egyetemen a humántudományok tanára a „Nyugati magyar széppróza antológiája, 1982” c. művét, amelyet az EPMSZ gondozásában válogatott és szerkesztett. Este ökumenikus igeszolgáltatással és baráti együttléttel fejeződik be a III. Magyar Ökumenikus Találkozó.

Az érdeklődők jelentkezését várja a Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom Főtitkársága, Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81, Tel. 0 89/98 85 74 (a részvételi díj keresőknek DM 300,— diákoknak DM 220,—, gyermekeknek életkor szerint DM 185,— ill. 150,—).

Boór János

„Az ember csak akkor ember, ha szíve van és másokért él: vagyis szeret”. — Alfred Delp. (Egy fiatal jezsuita, akit Hitler 1944-ben kivégeztetett. Szerk.)

CSER-PALKOVITS ISTVÁN S. J.:

Hétszázéves a Marburg-i Erzsébet-templom

II. rész.

A jubileumi ünnepek másik súlypontját jelentette a tartomány, a város, egyetem és a kat. és evang. egyház együttes közreműködésével és anyagi támogatásával megrendezett s a hét részletkiállításból álló „700 Jahre Elisabethkirche in Marburg“ c. kiállítás. A felbecsülhetetlen értékű gyűjtemények egész sorát szemlélhették az érdeklődők a szépművészetek, művelődéstörténet, az orvostudomány és társadalomtörténet tárgyköréből. Az egyes kiállítási katalógusok összeállítását a szakemberekből álló szerkesztőbizottságok végezték azzal, hogy a látottak hatása a könyvszámbamenő tájékoztatók segítségével tartóssá váljék és a benyomások emléke megmaradjon.

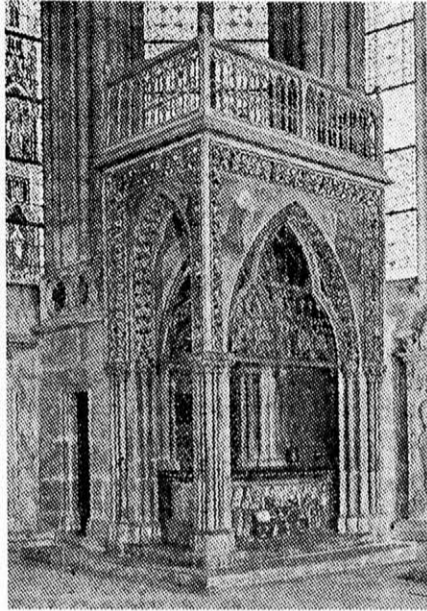
1. „Die Elisabethkirche – Architektur in der Geschichte“. A kiállítás a marburgi várkastélyban nyílt meg, amelyet a régi vásártérről kiindulva közelítünk meg elbújó kis utcák, öreg kutak és parányi kertek között, élvezve a táj szépségeit. A történelmi falak közé jól illett a német gótikus templomépítészeti fejlődésének szakszerűen tárolt, gazdagon illusztrált, jól áttekinthető anyaga, amelynek középpontjában az Erzsébet-templom építőművészete áll. A német lovagrend, a tübingiai és később a hesseni fejedelmi ház is résztvett az Erzsébet-templom építésében, illetve díszítésében, amely tiszta gótikus formáival utánpótlásra készítette plébánia-templomok építőit még Sziléziában is. A tetőszerkezet érdekessége, hogy a fedélszék jó része ép és még 1248-ból való.

2. „Die heil. Elisabeth in der Kunst – Abbild, Vorbild, Wunschbild“. – Az egyetem szépművészeti múzeuma adott előkelő helyet az Erzsébetről készült művészi ábrázolásoknak, akit halála és szenttéavatása után ihletett művészek számtalan formában jelenítettek meg. Nem a Szent portréját alkották meg, hanem idealizált képmását festették vagy faragták meg, minden kor vallási és történelmi érzékének megfelelően. Az elején inkább életének s működésének jelenetei szerepeltek, a 15. sz-tól kezdve ezekhez csodáttételeinek ábrázolásai járultak, oltárok díszében mint az irgalmasság és ker. szeretet példaképe jelenik meg. A vallásszakadás idején önfelajánlása, elmélyült vallásossága hat képein, szobrain, az önkényuralom idején s a múlt században olykor mint egyéni eszménykép lép elének több külföldi kiállításokban. Eredeti darabok a festészet, szobrászat és a grafika köréből voltak itt láthatók és ezek sorát nagyméretű fényképek egészítették ki.

3. „Elisabeth aus der Sicht junger Künstler“. – Az említett múzeum adott helyet a sok tekintetben erősen vitatott műveknek, amelyek az evangélikus egyház kiírt pályázata keretében – 35 éves aluli, számszerűen 42 – olyan művésztől valók, akiknek az Erzsébet-témát a

mai művészet formanyelvén kellett feldolgozniok: alternatív életmódját, konfliktusait környezetével, vallási- és szociális elkötelezettségét.

4. Ugyancsak ebben a múzeumban állították ki a „Die hl. Elisabeth in Hessen“ c. történelmi anyagot, amely része lett egy régóta tervezett s a hesseni tartomány keletkezéséről s virágzásáról szemléltető állandó kiállításnak. Erzsébet személye és működése nemcsak Marburg város történetével függ össze szorosan, hanem Hessen tartományával is. Zsó-

Szent Erzsébet sírhelye

fia leányának s unokájának a tübingiai tartomány nyugati területéből sikerült önálló tartományt létesíteni Hessen tart. grófság néven. A hívő tisztelet volt az oka, hogy a hesseni grófok évszázadok után is Szt. Erzsébetben tisztelték rokonságuk ősanját s a tartomány védőszentjét. Oklevelek, kéziratok és fényképes dokumentumok igazolják a Szent és családja jelentőségét a tartomány történetében.

5. „Der Deutsche Orden in Hessen“ c. tárgykörrel mutatták be az állami levéltárban a rend szerepét Marburg város és a hesseni tartomány történetében egészen 1809-ig, amikor Napoleon feloszlatta őket. A dokumentumok bemutatják a rend kapcsolatát más lovagrendekkel és a hesseni tartományhoz és említik, hogyan vették át 1234-ben a Szt. Erzsébet-től alapított Szt. Ferenc-kórházat és építették meg Szt. Erzsébet templomát.

6. „Das Hospital im späten Mittelalter“. Emlékezve arra, hogy a marburgi templom nemcsak a Szent sírja fölé épült, de azon a területen is áll, ahol élete a tőle alapított kórházban a betegek és szegények gondozásában telt és fejeződött be, – az állami levéltár nagyszabású kiállítását is voltaképpen Erzsébet önfeláldozásának méltatása, illetve műve folytatásának a bemutatása. A terjedelmes anyag a kórházi beteggondozás fejlődéséről nyújt áttekintést a 13. sz-tól a reformáció kezdetéig. A kolostori kórházak, betegápoló rendek, a városi kórházalapítások és a betegápolás módjának bemutatása mellett a rászorultak társadalmi viszonyainak ismertetése sem hiányzik. Feltűnő volt, hogy a kiállítás gazdag anyagához mennyi német múzeum, könyv- és levéltár kölcsönözött anyagot, amelyet bel- és külföldről való nagyméretű fényképek egészítettek ki.

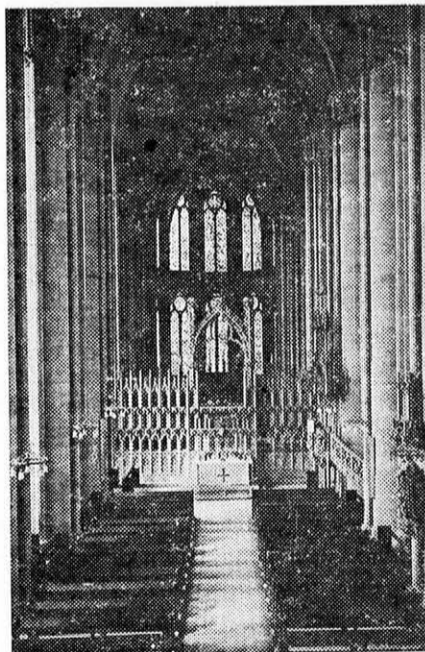
7. „St. Elisabeth – Kult, Kirche, Konfessionen“. – A kortárs cisztercita, heil-

sterbachi Caesarius († 1240) és a domonkos, apoldai Dietrich († 1297) Erzsébet-életrajzai óta sok szerző foglalkozott Szentünk életével, legendáival és tiszteletével. A marburgi egyetemi könyvtárban rendezett kiállítás méltatja a legjelentősebb Erzsébet-kutatókat s életrajzírókat. Tisztelete kezdetének és elterjedésének a bemutatása a reformációig külön helyet kap; várostörténeti adatok szerint Marburg e tiszteletnek köszönhető virágzását is. A csehországi tisztelet adatai mellett örömmel láttuk a 26 kiállított magyar dokumentumot is, amelyek a budapesti Széchényi-Könyvtár és a Történelmi-Múzeum kölcsönzései. Érdekes adatok utalnak a csodákra, szenttéavatásra, a zarándoklatokra és az erdélyiek sorsára. Az Erzsébet-templom történetében érdekes változásról értesülünk a kiállított dokumentumokból, amennyiben a napoleoni időkben a katolikusok visszakapták a szentélyt, a protestánsok pedig a főhajót tarthatták meg. A templom történetét alkalmasan egészíti ki a reá vonatkozó, jól összeállított irodalom is.

Az Erzsébet-templom jubileumára, a marburgi egyetem megbízásából kiadásra került egy

ünnepi kötet (Festschrift) is,

„Elisabeth, der Deutsche Orden und ihre Kirche“ címmel (von Udo Arnold und Heinz Liebing. Marburg 1983). – A kötetben 14 tudományos munkatárs foglalkozik az Erzsébet-témakörrel, templomával és a német lovagrend szerepével. Elemző írások szólnak Erzsébet sokrétű személyiségéről élete utolsó éveiből; új témaként szerepel benne a gyermek sorsa a középkorban; az 1236-i koporsóátvitel kapcsán szó van az ünnepen résztvevő fejedelmi nagyságokról és a hívők

Az Erzsébet-templom belseje

nagy számáról, a német lovagrend szerepéről a tisztelet terjesztésében. Irodalomtörténeti fejtegetés foglalkozik az Erzsébet-legendák elterjedésével a középkorban és azok irodalmi jelentőségével; ismertető olvashatunk a fuldai jezsuita kollégium 1575-ben előadott Erzsébet-szindarabjáról. Kitűnő összefoglaló áttekintést kapunk a „Fünfundzwanzig Jahre Elisabethforschung“ c. tanulmányban az Erzsébet életére, gyóntatójára, kórházára, templomára, tiszteletére vonatkozó irodalomról. Itt kapott helyet Szentünk teológiai, irodalmi és művészi méltatása is. A német lovagrend szerepével több cikk is foglalkozik. Az Erzsébet-templom síremlékeiről, orgonáiról jól tájékoztat-

nak a szakírók tanulmányai. – Jóleső örömmel olvastuk a jubileumi kötet nyolcoldalas bevezető tanulmányát Györfly György budapesti egyetemi tanár tollából: „Die Arpaden und das Christentum“ címmel. A több történelmi munka szerzője ebben az írásában Erzsébet származását a magyarság és a több szentet adó Árpád-ház nemzeti történetének általános kereteiben mutatja be.

★

A Marburgban rendezett százados évforduló ünnepségei Szt. Erzsébet személyiségét ismét a keresztény világ figyelmének középpontjába állították. Templomának a 14. sz. végéről való s ma is meglévő, 4000 kg súlyú Erzsébet-harangja többször szólalt meg, hogy istentiszteletre, a többi közt ökumenikus vecsernyére szólítson evangélikusokat és katolikusokat egyaránt. A Szentről elhangzott előadások s a reá vonatkozó kötetek gondolatai egyenként hangsúlyozták, hogy az Erzsébet-kutatás nem zárult le és nemcsak a történelmi múlt pontosabb ismerete igényli a munka folytatását, de a nagy szociális Szent hatása korunkra s a jövő társadalmá számára is követeli azt.

Temploma pedig nemcsak a keresztény múlt pótolhatatlan, drága emléke; intőjel is arra, hogy a mindennapi élet gyötrő kérdéseire – Erzsébethez hasonlóan – az evangéliumban keressünk feleletet. Nem tudjuk, meddig világítanak azok a tüzek, amelyeket Szt. Erzsébet halála évfordulóján és temploma hetedik centenáriuma gyújtottak a világ különböző tájain. Nekünk az Erzsébet-kegyelet mécseseit a magunk kis köreiből kell melengetnünk. Templomairól pedig – a marburgiról és kassairól is – elmondhatjuk, hogy minden időben a szépség és szellem adományaival vették körül a jóság és irgalom szentjét.

A SZABADSÁGHARCOS VILÁGSZÖVETSÉG 10. KONGRESSZUSA

A Világszövetség elnöke, v. Baán OFM, megbízta az Európai Szabadságharcos Szövetséget a 10 jubileumi világkongresszus megrendezésével. Az európai rendezőbizottság ezúton is értesíti a Szövetség tagszervezeteit, hogy a világkongresszus 1984 június 1–3-ig lesz Kölnben a Mindszenty Házban (Thieboldsgasse 96).

A résztvevők és hozzátartozók számára a kongresszus után egyhetes európai körutat tervez a Világszövetség, legalább 10 és maximum 50 fő jelentkezése esetén. Jelentkezés: április 15-ig \$ 100,- költségőleg mellékelésével. –

Program: Június 5-én hajóút a Raínán (Köln-Mainz); 6-án: Mainz-Mattsee (Ausztria), a Szentkorona-emlékműhöz; 7-én: Mattsee-Bécs-Ruszt (magyar határ); 8-án: Ruszt-Máriacell-München (Mindszenty-sír megkoszorúzása); 9-én: városnézés Münchenben; 10-én a Burg Kastl-i gimnázium (pünkösdi ünnepek, ballagás). – A körút költségei kb. \$ 400,- a résztvevők számától függően. Az irányárban a szállások reggelivel (ebéd-vacsora nélkül), a hajóút és az autóbussz, ill. autóköltségei vannak benne Kölnben a tartózkodás idejére 25–30,- \$-os szállást reggelivel tudunk biztosítani. – Jelentkezéseket április 15-ig írásban: Organisation Ungarischer Freiheitskämpfer, Zweibrückenstr. 2/IV, D-8000 München 22.

A Rendezőség

FILM KÉSZÜL

A RECSK-I HALÁLTÁBORRÓL

Bonnban megalakult egy filmprodukción, melynek magyar tagjai dokumentum-játékfilmben akarják megörökíteni a Recsk-i haláltábor áldozatainak a szenvedéseit. A tervezett film címe: „A 13 esküdt“. Írói mind a volt recsk-i haláltábor tagjai. – A film dramaturgja Hajnal László Gábor. Rendező: Albert Sándor. Gyártásvezető: Cserháti János.

A Magyar Gimnázium hírei

Mi volna az iskola bizonyítvány nélkül? — Bármennyire kellemetlen is, de nélküle sem a szülők, sem a tanulók nem tudnák ellenőrizni teljesítményüket. S így kénytelen-kelletlen, de mégis minden iskolához hozzátartozik a bizonyítvány, és — előtte — az osztályozó konferencia. A félévi konferenciákra február 15-én és 16-án került sor. A konferenciákon megállapított eredményeket a diákok és szülők bizonyítvány formájában néhány nappal később kapják kézhez. Mint mindig, ebben a félévben is „vegyes” volt az eredmény. Igaz ugyan, hogy a félévi bizonyítványnak nincsen közvetlen következménye (vagyis félévkor nem lehet megbukni), de mégis előre vetíti az évvégi eredmény árnyékát. Így jó, ha diák és tanár komolyan veszi.

De, persze, a bizonyítványok és a vele egybekötött „stressz” nem vehette el a diákok jókedvét. Hiába, február farsangi időszak volt, s ki venné zokon, ha a fiúk-lányok ilyenkor különösképpen is szeretnék az időt vidámságra, táncra, közös együttlétre felhasználni? Így egymást érték a vidám osztálytáncok, összejövetelek. Különösen ki kell emelni az 5. osztály esti „party”-ját. Az új internátus társalgójában csakúgy sikeráltak az ötletek, folytak a vidám jelenetek.

Cserkészvezetői konferencia

Az Európai Cserkészkerület cserkészvezetői a farsangzáró hétvégen a hagyományos évi tanácskozásukra a Bonn melletti Venusbergen gyűltek össze. Európa minden sarkából száztíz cserkészvezető beszélt meg az évi cserkészmun-kát, a cserkészlet gondjait, sikereit.

Már maga az a tény, hogy ennyi cserkészvezető veszi magának a fáradságot, áldozatot, hogy kétnapos komoly tanácskozáson vegyen részt, — nagy szó a mai világban!

Március 2-án, pénteken érkeztek meg a résztvevők — sokan hóviharban — erre a konferenciára. Öröm volt látni az ismerős, vidám arcokat, akik szeretettel köszöntötték egymást. A messzi Svédországból, Párizsból, Brüsszelből, Zürichből, Bécsből, Linzből, Kastlból mind ott voltak, — 25 európai cserkészcsapat vezetői.

A megbeszélések anyagát az előadók — valamennyien aktív cserkészvezetők — a lelki, nevelési problémák időszerű kérdéseit, kitűnő előadások keretében tárgyalták meg.

Szombat este vidám ének és tánc-ház tette kedvessé az együttlétet. Vasárnap délben ünnepi istentisztelettel fejeződött be a nagyszerű, élményekben gazdag tanácskozás.

Délutánra elcsendesült a ház, a cserkészvezetők vidám serege vissza indult otthonába, hogy komoly munkával, a magyarság iránti lelkes szeretettel végezze tovább csapatában a munkáját.

Jó munkát továbbra is, magyar cserkészvezetők!

Ottóba

PANNONIA

magyar turistaszállás megnyílt: Mariahilfer Str. 57–59 I/10, 1060 Wien alatt. Főútvonal, a centrumhoz közel. Szállás-foglalás telefonon vagy levélben. Telefon 57 72 39.

Diószeghy Tibor, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. ☎ 02101/54 13 17

Március elején aztán hivatalosan is „farsang” lett: aki csak tehetett, hazautazott, vagy elment barátaihoz, barátaihoz. Az „itthonmaradtak” sem jártak rosszul: korcsolyázás, tánc, kirándulások stb. töltötte ki idejüket.

A cserkész-segédtsztek, tisztjelöltek és őrvezetők egy része dr. Ritter Márton csapatparancsnok vezetésével március 2-a és 4-e közt Bonnban, cserkészvezetői konferencián vettek részt. Több érdekes előadásban ismerkedtek a cserkészlet időszerű problémáival. A résztvevők egy része aztán Kölnbe utazott és résztvett a híres kölni karneválon.

A diákok egy része Ferenczy Zoltán evang. hittanár vezetésével a Bayreuth mellett fekvő Oberwaltzba mentek, hogy ott töltsék el hasznosan a farsangi szünet idejét. Játék, versenyek, de komoly beszélgetések is alkották a résztvevők programját.

De az iskola számára is hoztak a farsangi napok örömdetes eseményt: március 6-án adta át az ambergi építészeti hivatal az újonnan berendezett fizika-, kémia- és biológiai szaktermeket. Így a II. osztály ismét elfoglalhatta régi tantermét, a 10. osztály pedig új terembe költözött, mert eddigi tantermében egy, Amberg városától kapott, nyelvészeti laboratóriumot („Sprachlabor”) fogunk berendezni. Ezzel iskolánk nemcsak, hogy versenyezhet sok német iskolával, hanem túl is szárnyalhatja őket!

Hamvazószerdán a növendékek — önkéntes alapon — hamvazással egybekötött hangulatos szentmisén vettek részt.

Március 15-e, hagyományos nemzeti ünnepünk. Mivel a bajor iskolai szüneti rend nem engedte meg, hogy ezen a napon ne tanítsunk, az ünnepély és a szünet szombatira tolódott. Ez azonban már a következő beszámoló tárgya lesz!

Még valamiről be kell számolnom: március 6-án Joachim Christian 6. o. tanuló az oberpfalzi német olvasóversenyen a 2. díjat nyerte el. Sokak szerint csak azért nem az első, mert szünet lett volna a német iskolákra, hogy pont a Magyar Gimnázium növendéke vigye el a győztest illető pálmát. — A másik siker: Fülöp Balázs és Horváth Károly 7. o. tanulók a bajor vívőversenyen — a szó legszorosabb értelmében — az első ill. második díjat vívták ki. Úgy gondolom, a Magyar Gimnázium minden barátja örömmel olvassa az ilyen híreket, s gratulál a győzteseknek!

Kastli krónikás

Már a pártnak is sok

Az egységes Román Nemzeti Állam proklamációja Ceausescu 65 éves születésnapjára nagyon elrontotta Budapest és Bukarest közt a hangulatot. A Népszabadság cikke megállapítja, hogy az a remény, hogy a szocializmus a nemzetiségek kérdését szinte magától oldja meg, nem valósult meg. Az Új Tükörben (elterjedt képeslap) Fekete Sándor az a román állítással szemben, hogy Románia történelme folyamán soha egy népet sem támadott meg, gúnyosan jegyzi meg: „Hát kik küzdöttek Hitler oldalán Sztalingrádnál? Nem a románok?”

A 2,5 millió erdélyi őslakos magyarság sorsa most már a Párt hivatalos lapjának, a Népszabadságnak, sem lehet közömbös, annál inkább, mert az intelligens magyar fiatalság az egész országban háborog az erdélyi magyar elnyomás miatt.

A pártlap eddig túrt és hallgatott. De eljött az idő, amikor már hallgatni nem lehet arról, mi történik Erdélyben a magyar kisebbséggel. A Ceausescu-re-

„Berzence történelme”

Berzence a történelmi nagy török hadiút mentén fekszik, amely Konstantinápolyból kiindulva, Nándorfehérváron az Eszék-i Dráva-hídon át Szigetvár, Nagykanizsa, Győr irányában Magyarország és Ausztria szívéhez, Buda-Bécshez vezetett. Ennek az útnak a mentén egész csomó kisebb vár feküdt. Egyike ezeknek Délsomogyban Berzence vára volt.

Még nagyobb váraink monográfiái sincsenek megírva: Nándorfehérvár, Szigetvár, Nagykanizsa, Csáktornya, Győr stb., hogy csak a dunántúliakat említsük. Nincsen megírva a nyugatmagyarországi váröv: Németújvár, Borostyánkő, Fraknó, Lándzsér, Szalonok, Kismarton rendszeres monográfiája sem.

A Mohács-előtti időben számtalan kisközség, tanya vagy major volt ezen a területen, amelyek Mohács után kipusztultak. A megmaradt nagyobb helyek, sáncokkal, falakkal és bástyákkal megerősítve, őrködtek a táj fölött. Ilyen község volt Berzence is a Dráva mentén.

Dr. Gócza Imre, messze idegenben, Kanadában, határozta el magát, hogy megírja szülőfaluja történelmét. Mihelyt az út Magyarország felé megnyílt, szorgalmasan gyűjtötte össze az adatokat hites vagy hiteles helyek könyvtáraiban, régi kolostorok, várak, egyház-megyék és plébániák levéltáraiban. Ezek a levéltárak pótolhatatlan okirat- és adattárai a magyar történelemnek, kü-

lönösen a tatárjárás utáni és a török időkbeli.

Gócza Imre szorgalmasan utánajárt monográfiája megírásánál minden megtehető okiratnak, amely szülőhazája történelmét bármilyen szempontból megvilágította. Különösen nagy helyet szentel a külső történések mellett (háborúk, békekötések) a gazdasági, szociális történéseknek, a szomszédos várak közötti levelezéseknek, a birtok-, tized- és beszolgáltatási pereknek.

Az olvasó előtt így megelevenedik a vidék várainak, földesurainak, de főleg a szegény népnek a mindennapi keserves, de szívós élete, háborúban és békeben egyaránt.

Így ez a monográfia elvezet a magyar történelem, főleg a néptörténelem, szívéig: mindennapi életéig.

A több mint 200 oldalas könyv ezért olyan érdekes és hasznos olvasmány.

Nagy értéke a monográfiának, a rengeteg és sokrétű adat mellett, a sok földrajzi helynév, dűlőnév és a sok személynév, amely a monográfiában előfordul.

A könyvet sok értékes kép, rajz és vázlat egészíti ki. — Megrendelhető: Dr. Imre H. Gócza, 3280 South Court, Palo Alto, Cal. 94306, USA. Ára: puha kötésben \$ 12,— + 1,— portó; keménykötésben \$ 15,— + 1,— portó.

H. F.

A felvidéki magyar iskolák sorsa

Március 12-én tárgyalta a Szlovák Nemzeti Tanács Pozsonyban az új iskolatörvényt, amely Duray Miklós, a szlovákiai magyar kisebbség vezetőjének véleménye szerint a magyar iskolák létét veszélyezteti Szlovákiában. A Szlovák Nemzeti Tanácsnak küldött memorandumban Duray Miklós, a Magyar Kisebbség Jogvédő Bizottságának vezetője, kifejti, hogy a törvényjavaslat életbeléptetése a magyarnyelvű oktatás teljes felszámolását jelenti és alapjaiban veszélyezteti a szlovákiai magyar kisebbség nemzeti kultúrájának a fennmaradását. Ez a törekvés a legerőszakosabban az iskolapolitikában nyilvánul meg. Az 50-es években megnyílt 600 magyar általános iskolából 1980-ra alig maradt 300. A legnagyobb méretű támadás 1978-ban indult meg a magyar iskolák ellen, amikor mintegy 60,000 magyar fiatal akart megfosztani az anyanyelvi művelődés minden lehetőségétől. Ennek elhárítá-

sára alakult meg a Csehszlovákiai Magyar Kisebbség Jogvédő Bizottsága. Ennek köszönhető ezideig, hogy a rendeletet nem tudták végrehajtani.

Ez az új oktatási tervzet lényegében a magyarnyelvű iskolák fokozatos és végleges eltörlését célozza. — Sajnos, a nemzeti kisebbségeket a 2. világháború után a győztes hatalmak kiszolgáltatták az egyes államok önkényének. Ezért oly nehéz az elnyomott kisebbségek nemzetközi védelmére számítani, különösen akkor, ha az anyaország nem tud, vagy nem is akar segíteni.

A felvidéki magyarság önvédelmi harcának ereje a Jogvédő Bizottság, amely Magyarországon csak a demokratikus ellenzékre támaszkodhat. De legtöbbit az emigráció tehet elnyomott magyar kisebbségeink érdekében azzal, ha állandóan napirenden tartja a problémát és ha ügyüknek hivatalos és nemzetközi fórumokon nyilvánosságot tud biztosítani. Most mindkettőre égető szükség van! (Nemzetőr)

KÉRJÜK OLVASÓINKAT, HOGY ELŐFIZETÉSÜKET RENDEZZÉK!

IRODALMI-TÖRTÉNELMI PÁLYÁZAT (Németh Zoltán pályázat)

A pályázat tárgya: „Zrínyi korának történelmi háttere” (Zrínyi élete — A török áfium ellen való orvosság ismertetése és magyarázata — Párhuzam napjaink történelmével).

A pályázat legyen minimum 5–10 oldal, kézzel írott. — Beadandó húsvéig.

Az 1. díj középiskolás diákoknál 1,000 dollár. A pályázó az Alapítvány elnöke vagy annak megbízottja előtt pályázata eredetiségét megvédi. A pályázatot a középiskolásoknak hirdetjük meg, de egyetemisták is pályázhatnak külön csoportban. Külön ösztöndíjjal jutalmazzuk.

Minden pályázathoz kérünk curriculum vitae-t (rövid életrajz). — Internátusban lakók az otthoni címüket is adják meg.

A pályázatokat: CIMÜET Hungarian Fund, P. O. Box 11027, Cleveland, Ohio 44111, USA címre kell küldeni.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Innsbruck: Halálozás: Nagy veszteség érte a Tirolban és Salzburgban élő magyarságot: még a múlt év decemberében elhunyt **Topay József**, 67 éves korában Salzburgban, ahol önálló kereskedelmi vállalata volt. Évtizedeken át részt vett a magyar nemzeti és keresztény társadalmi élet aktív irányításában. Emlékét áldozatos élete miatt szívünkben hordozzuk! — Ugyancsak az örök hazába költözött **Vas Vilmos**, szombathelyi születésű testvérünk, akit 46 éves korában, hosszú és nehéz szenvedés után helyeztek örök nyugalomra Solbad Hallban. — Nyugodjanak békében a föltámadás reményében!

Wien: Keresztelés: A lelki újjászületés szentségében részesült: **Balogh Karin**, B. Ferenc és Bánát Mariola, Terese gyermeke, Traiskirchen, 1984 február 19. A keresztény lelkiület nemessége, szépsége gazdagítsa életét!

BELGIUM

Brüsszel: Halálozás: **Kiss Imréné** (92)-Mme. Arany Ferenc édesanyja, mindenki „kismamája”, január 23-án csendesen elment Teremtőjéhez; — **Mme. Kibédi Erzsébet Katalin** (58) szíve február 18-án megszűnt dobogni. Zsolt és Zoltán fiai gyászolják. — Nyugodjanak békében!

FRANCIAORSZÁG

Bardoues: Halálozás: **Tóth Józsefné** sz. **Barkovics Irén** február 1-én költözött el az élők sorából. Férje, **Tóth József**, több mint 30 éve az MHBK helyi vezetője és fáradhatatlan szervezője a magyar emigrációs munkának. Ebben most elhunyt felesége a leghűségesebb segítőtársa volt, akinek érdemekben gazdag élete példakép marad és távozása nagy veszteség az északfranciaországi magyarok számára. — Az Úr Isten legyen égi jutalma áldozatos életének!

Párizs: Keresztelések: 1983 szept. 18-án keresztelték **Bartha Sándor** és **Szatmári Mária** kisleányát, **Orsolya Imolát**; 1983 okt. 14-én pedig **Mokos Sándor** és **Erdle Erna** kisfiát, **Alexander Patrickot**; majd dec. 23-án **Jelena Ferenc** és **Hutter Mária** kisfiát, **Dániel Árpád Ferencet**. Sok örömet és Isten áldását kérjük mind a kisgyermekre, mind szüleikre!

Esketék: Házasságot kötött **Despoisse Gilles** és **Havas Ágnes** 1983 szeptember 17-én; 1983 október 2-án **Bartha Sándor** és **Szatmári Mária**, Isten áldja meg őket házasságukban!

Halottaink: 1983 szeptember 23-án hunyt el 71 éves korában **Zajtay Imre** jogász, aki a nemzeti jogi terén tekintélyre tett szert és francianyelvű könyvével a magyar névnek is becsületet és hírnevet szerzett. — December 15-én halt meg **Tulgay Margit** szül. **Halász**, 87 éves korában. A párizsi magyarság érdemekkel gazdag személyiségének hódolt, mikor temetése napján a legkülönbözőbb rétegek képviselői kizarándokoltak a Pere La Chaise-i krematóriumba. A szertartást végző katolikus pap, **dr. Hieró István** után, akinek buzgó hívei közé tartozott, a református lelkész, nagytiszteletű **Kulifal Imre** is mondott szívhezszóoló imát. Az öikuménizmus szellemében a protestáns lelkésszel és közösséggel is testvéri kapcsolatot tartott. Ott voltak szép számban a magyar zsidó hitközség tagjai is, részben mint annak a magyar női Clubnak a tagjai, amelyet pár évtizeddel ezelőtt ő alapított és amelynek most is díszelnöknője volt. Már fiatal korában felvette a római kat. egyházban a keresztesség szentségét. Ha tehette, buzgón járult a szentáldozáshoz és a párizsi Magyar Missziót mind erkölcsileg, mind anyagiilag állandóan támogatta. — 1984 január 19-én távozott el közülünk **Válóczy Ferenc**, akit 46 éves korában elég korán magához szólított az élet és halál ura.

Lyon: Keresztelés: **Chaperon Laura**, Guy és Páncsics Éva kislánya, Vaulx-Milieu.

Esküvő: **Hiba Erzsébet** és **Jacques Grange**, La Cula; — **Komáromy Ildikó** és **Pierre-Henri Hernandez**, Montpellier.

Elhalálozások: **Volle Maud-Elisabeth**, 2 éves, Thierrey és Majtényi Veronika kislánya, autóbalesetben, Lyon; — **Kerekes Imre**, 61 éves, Grenoble; — **Giduc**

Dezső, 60 éves, Grenoble; — **Farkas Mária**, 54 éves, Grenoble; — **Máté Margit**, 54 éves, Roquebrune; — **Újvári József**, 65 éves, Montoux; — **Högye Mihály**, 73 éves, Thionville-St. Bonnetle-Chateau. — **Csiki Károly**, 69 éves, Montélier. — **Csiki Károly** — már a neve is elárulta, hogy honnan sodorta el a háború zivatarja. A volt csendőr szemével figyelte a modern falu életét: „Hétköznap jön-megy és golyót dobál a téren, de a vasárnapi mise idején mind talál magának elfoglaltságot; ki kocsit mos, ki motort javít, fűvet vág vagy egyéb mással foglalkozik”. — Egyházi intézetekben mosogatott, majd Úz Bence módjára egyedül élt egy délfraanciaországi kis faluban. Amikor egy elvált asszony legyeskedett körülötte, így hessegette el magától: „Hadd el, asszony, hazámat elvesztettem, ne kívánd, hogy Istenemet is elveszítsem”. — Hisszük, hogy az elvesztett hazáért az Úr hűséges szolgálója örök hazát nyer jutalmul!

NÉMETORSZÁG

Mannheim: Halálozás: **Gróf Pongrácz Istvánné** szül. **Bolza Carola** 1984 február 21-én, életének 93. évében Mannheimben elhunyt. — Istenünk hosszú élettel ajándékozta meg. Türelemmel és hívő lélekkel hordozta a magas kor minden baját és Urunk megkímélte őt a hosszadalmas betegségtől és fájdalmas haláltól. — Az Úr mutassa meg neki arcát és benne lássa meg a Fényességét!

München: Első szentáldozásban részesültek: **Detre Csaba** és **Dorisz, Éder László Krassói Renata, Prétor Ákos, Csaba** és **Krisztina** valamint **Varga László** február 26-án Münchenben a Damenstifttemplomban a magyar szentmisén. Mint az emmauzsi tanítványokat, kísérfje őket a szentségi Jézus!

Bérmálás szentségében részesültek: **Éder László** és **Krassói Renata, Prétor Ákos, Csaba** és **Krisztina**, valamint **Varga László** Münchenben a Szt.-Helena-templomban március 24-én. A bérmálkozókat Dr. Lechner Odilo bencés apát bérmálta. A Szentlélek Úristen erősítse meg őket életútjukon!

Halálozás: **Bock Antal** 81 éves korában febr. 16-án Schwarzbachban meghalt, ugyanott temették; — **Simon Péter** müncheni lakos, fokolarista, 53 éves korában febr. 27-én Augsburgban elhunyt. Ottmaringban a fokolarista székházban szentmise keretében márc. 2-án búcsúztatták a München és Augsburg környékéről összejött 100 hitbuzgalmi tag körében, utána az Ottmaring-i temetőben helyezték örök nyugalomra. — **Dr. Farkas Bence**, a müncheni Siemens cég igazgatója, márc. 6-án, 54 éves korában Münchenben meghalt. Temetése márc. 12-én volt a Waldfriedhof-i temetőben. — **Gróf Haller Ferenc** márc. 16-án az Oberhaching-i St. Rita-Heimben 91 éves korában elhunyt. Temetése márc. 21-én volt az Ostfriedhof-ban. — Nyugodjanak békességben!

Stuttgart: Halálozás: Hosszas betegség után elhunyt **Kónya Sándor** február 2-án. Ludwigsburgban temették február 8-án. Gyászolják felesége, gyermeke, rokonai. Nyugodjék békében!

OLASZORSZÁG

Keresztelések: Montoggio (Genova): 1983 szept. 18 megkeresztelték **Francesco Lászlót**, Seronello Nino és Végh Éva második gyermekét; — **Bologna:** nov. 1-én megkeresztelték **Davidot**, Szép Tibor és Tartarini Paola első gyermekét; — **Forlì:** december 26-án **Crisztinát**, Vitali Quinto és Parragi Edit első gyermekét; — **Róma:** december 28-án **Patrickot**, Jorens Robert és Zelenay Katalin első gyermekét. — Isten éltesse a gyermekeket és szüleiket!

Halálozás: Róma: december 9-én meghalt **Lizzul János** felesége: **Tomarelli Laura**; — 1984 január 18-án 83 éves korában meghalt **özv. Vastagh Antalné** sz. **Della Martina Viktória**; — **Bologna:** január 21-én 79 éves korában meghalt **Kisfaludi Dala Béla** festőművész, hat gyermek apja és 10 unoka nagyapja; — **Milano:** február 5-én 68 éves korában meghalt **Rastelli Carlo**, — Wolf Annamária (Panni) férje. — Adj, Uram, örök nyugalmat nekik!

Halottaink

† P. ÖRY MIKLÓS SJ

1909 — 1984

Ismét súlyos veszteség érte a magyar papságot. Ezúttal a szó teljes értelmében az egész világon, 1984 február 19-ére, vasárnapra virradó éjjel az ausztriai Klagenfurt egyik kórházában meghalt P. Öry Miklós jezsuita, a papi egység nagy munkása és szolgálója. 1909 szeptember 9-én született kilenc gyermekes családból Németlövön (ma Burgenland, Ausztria). Egyik bátyja volt az Isteni Ige Társaságához tartozó, 1979-ben elhunyt Wachter István, ugyancsak nagy jötevője a magyaroknak. (P. Öry 1944-ben magyarosította nevét.) A köszegi bencésnél tett értekezési után 1927 július 30-án lépett a jezsuita rendbe. Filozófiai és teológiai tanulmányait Szegeden végezte, itt is szentelték pappá 1938 június 26-án. 1940—43 között a római Gergely, egyetemen dogmatikából doktorátust szerzett. Ekkor kezdett el foglalkozni a magyar katolikus reformáció vezéralakjával, Pázmány Péterrel. Disszertációját is róla írta, és vele kapcsolatos kutatásait élete végéig folytatta. 1944 augusztus 15-én Szegeden tette le ünnepélyes négyes fogadalmát. 1949 Szent József ünnepétől külföldön élt, előbb Olaszországban, majd Belgiumban, végül 1954-től Ausztriában. Az innsbrucki Canisianum, majd a klagenfurti egyházmegyei papnevelő intézet tanára volt, és növendékeit a II. vatikáni zsinat szellemében igyekezett irányítani, amit alaposan tanulmányozott és lelkesen helyeselt. 1955-től legfőbb munkája — az 1981-ben elhunyt Marosi Lászlóval együtt — a külföldön szétszórta magyar papok, nővérek és rajtuk keresztül a hívek lelki összefogása és istápolása volt. Az egységmunka lassan kiterjedt az egész világra, s főleg a „Szolgálat” c. folyóirat megindulása (1969) óta a Magyarországon és a környező területeken élő magyarságra is. A folyóirat mellett egy sor teológiai és lelkiségi könyv — eredeti művek és fordítások — kiadását is gondozták. Az európai papság részére évenként rekollekciót és lelkigyakorlatot, illetve zsinati kurzust rendeztek. P. Öry jóformán minden paptestvérét ismerte, személyesen, vagy legalább levélileg. 1971-ben Kanadában és

Amerikában járt. Ugyanebben az évben lett Klagenfurt és környékének magyar lelkipásztora. Utolsó éveiben több súlyos betegségen esett át, nagy türelemmel és megadással. December 28-án a harmadik szívinfarktusával került ismét kórházba, s ennek következményei okozták halálát.

Pázmányról négy könyvet adott ki: doktori értekezésén kívül a „Pázmány Péter lelkisége” c. antológiát; a „Pázmány Péter tanulmányi évei” c. elemző munkát; végül Pázmány első latin művét, az Egyházzól szóló „Diatriba Theologica”-t hasonmás-kiadásban. Emellett egy sor cikkben és előadásban népszerűsítette a nagy bíborost. Más lelkiségi, teológiai és történelmi témákkal is foglalkozott.

De mindenekelőtt és mindenekelőtt igazi papi egyéniség volt, mélyeséges hittel, alapos teológiai tudással. Vonzó megjelenése, kedves, barátságos modorra, vidámsága mindenkit meghódított. Osztatlan megbecsülésnek örvendett azok részéről is, akik nem mindenben voltak egy véleményen vele. A szeretet nagy parancsát pedig nemcsak hirdette, hanem elsősorban életének példáján mutatta be.

F. M.

† KESZEI ISTVÁN
1936 — 1984

A katolikus ibletésű költő 1984 január 26-án Párizsban hosszú szenvedés után elhunyt. Hamvait magyar földben temetik el. A szabadságharcban Székesfehérvárott ő állt a forradalmi ifjúság élére. A forradalom bukásával az ő élete is megtört. Verseit a budapesti „Vigilia”, a római „Katolikus Szemle” és a párizsi „Irodalmi Újság” közölte. Egyetlen kötete „Angyali merénylet” címen 1979-ben jelent meg Rómában. A nyomtatási költségeket a 20. Pax Romana Kongresszus résztvevői adták össze 1978-ban Chantilly-ban, ahol a költő verseiből olvasott fel. — Élt 48 évet. Ime „Szabadulás” c. költeményének befejező sorai:

*... Ha kijutsz majd a végső, túlsó partra,
száritkozni kiülsz az örök napra,
Leszárad rólad múlt földi voltod.
Boldogságod száj nélkül is
a sirályoknak elsiklotod.*

Bécsi magyar könyvesbolt

LIBRO-DISCO Tel. 0222/527315

A-1010 WIEN, DOMGASSE 8

HÜSVÉTI AJÁNDÉKNAK KÖNYVET:

Ritka hasonmás kiadások:	öSch
Alt. Rudolf: Buda-Pest. (1845) A kor híres tájképfestőjének 32 litográfiáját tartalmazó albumot rövid német és magyar nyelvű magyarázattal kíséri	450,—
Bartal, Antal: A magyarországi latinság szótára (1901) (Összefoglalja a középkori és klasszikus latin szavakat és azok jelentésváltozását. 720 oldal, nagy, album-alak)	960,—
1956. A forradalom sajtója. (Gyűjtemény az 1956 okt. 23 és nov. 4-e között megjelent napilapokból, rölapokból.)	280,—
Kubinyi, Ágoston: Magyarországi mérgek növények. (1842) 51 magyarországi mérgező növény leírása, elsősegély módokkal. 30 színes táblaképpel, színes kifestett rézmetszetekkel.	220,—
Kugler, Géza: Nagy házi cukrászat. (1905.) 420 oldal, 200 képpel.	200,—
Ströck, Artur: Az orvosi tanítás. (1778.) Egész bőrkötésben, számozott gyűjtőpéldány.	600,—

LEMEZEKET, KAZETTÁKAT:

H-571. Hazafias nemzeti dalok. (Szép vagy, gyönyörű vagy; Nagybercsényi Miklós; Elindultam szép hazámból, Hunyadi induló T-340. Édes Hazánk. (Krasznahorka büszke vára; Székely himnusz, Átmentem a Királyhágón; Ott ahol zúg az a; stb.)	130,—
T-341. Csak egy nap a világ. (Harminckettes baka; Muszkaiföldön; Minden elmúlik egyszer; Jóska lelkem; stb.)	130,—
SGS-1038. Szalai László énekel. (Feketehajú kis gimnazista; Ha egyszer elmúlt a nyár; Lila akácok; Trombitás; stb.)	130,—
SGS-1039. Solti Károly énekel. (Azt írta a levelében; Régi nóta, régi tánc; Ott fogsz majd sírni; stb.)	130,—

Szállításokat a világ minden tájára vállalunk!

Kérje legújabb jegyzékünket! — Könyvek nagy választékban!

Üzletünk hétfőtől péntekig 10 - 18 óráig, szombaton 10 - 13 óráig nyitva tart.

Reuter

Utazási iroda - Autóbusz - Taxi
Autóbusz utazás Magyarországra
■ Húsvéti utazás BUDAPEST-re
DM 200,—
■ Fürdőző üdülés HARKÁNY-ban
és HÉVIZ-en:

május 7 — május 29
május 28 — június 19
június 18 — július 10
július 9 — július 31
július 30 — augusztus 14
augusztus 13 — szeptember 4
szeptember 3 — szeptember 25
szeptember 24 — október 11
Utazási ár: HÉVIZ-ig DM 260,—
HARKÁNY-ig DM 280,—

● LEGÚJABB! ●

1984 áprilistól
minden kedden közvetlen vonal
BUDAPEST-re!

— Kérjen prospektust! —

Reisebüro REUTER
Eibenweg 20 - 7057 Winnenden
Telefon (071 95) 80 08

A CSERKÉSZÉK HAGYOMÁNYOS HÚSVÉTI REGÖS TÁBORUKAT az ősi burgenlandi FELSŐÖRÖTT (Oberwart) április 14—25-ig tartják.

A Regöstáborra jelentkezni lehet a helyi csapatoknál és a Cserkészkerület székhelyén (Oberföhringer Str. 40, D-8000 München 81). Cserkészeink jelentkezését örömmel várja a

Regös tábor parancsnoksága

Szluha Erzsébet Dipl. Psychologus és Heilpraktikerin megnyitotta rendelését Erhardtstr. 12, 8000 München 5 alatt.

Psychotherapia - Elektro- - Akupunktur -
Homöopathia - Ozontherápia.

Fogad megbeszélés szerint:
Telefon (0 89) 2 01 60 56

Megközelíthető 52-es, 56-os busszal a (Baaderstr.) vagy U-Bahn-nal (Fraunhoferstr.) megállóig.

Állampolgársági (bírósi) menekült-
ügyi tanácsadás) hiteles német gyors-
fordítás: August Lévai, Lehnsgrund 38,
4300 Essen. — Telefonszolgálat: (02 01)
71 15 82.

A R T

DÉMÉNAGEMENTS S. A

Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre,
tengerentúltra — légiszállítással is —
költözködés, bútorraktározás,
külföldi szállítmányoknál a vám
elintézése.

Magyarországra is szállítunk!
Magyaroknak kedvezmény!

ART Déménagements S. A.
2 rte u Grand Lancy
CH-1211 Genève 26
Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)

Privát cím: Keresztes László
58 rte de Veryier,
CH-1227 Carouge, GE
Tel.: 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után.

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven
katolikus kiadó működik. Kiadványait min-
denkinek szeretettel ajánlja. Az eddig
megjelent kiadványok közül kaphatók:

Agape folyóirat (megjelenik minden DM
páratlan hónap végén) évi előfizetés 10,—
Isten népének története (Biblia kép-
regényben. Eddig megjelent 21füzet)
egy füzete ára 2,20
Antal testvér (Páduai Szent Antal
élete képregényben, színes, 72 old.) 4,—
Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc
és világa (142 old., 72 színes képpel) 17,—
Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o.,
111 fekete-fehér és 42 színes képpel) 17,—
Képes Biblia 20,—
C. B. de Gaszold: Imák a bárkából 3,10
A keresztfához megyek (Keresztutak
gyűjteménye) 5,—
Harmath K.: Megváltásunk szent
éve (brosúra) 1,—
I. Loidl: A fatimai látnokok (bros.) 1,—
Ezenkívül kaphatók még természetből vett
motivumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-
nagyságú képek) bibliai vagy más aforiz-
mával; katolikus zsebnaptár és falnaptár.
Amennyiben a megrendelt kiadványok
összsúlya megközelíti az 5 kg-t, a posta-
költségeket nem számoljuk fel külön.

A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusana 4,
21000 Novi Sad, Jugoszlávia.

HIRDETÉSEK

Még Budapesten élő, 28 éves, 170 cm
magas, jóalakú, csinos, felsőfokú iskolai
végzettségű, vallásos leány férjhez men-
ne káros szenvedélytől mentes, korrekt,
intelligens fiatalemberhez 28—35 éves
korig. — Válaszokat „Hittel” jelígre a
szerkesztőségbe kérek.

Skandináviában élő, 58 éves, 180/82,
okl. mérnök keresi olyan intelligens, spor-
tot kedvelő hölgy ismeretségét, ki a
nyugdíjazása utáni Németországba vagy
Ausztriába való áttelepedését elősegíté-
né. Fényképes válaszokat „Burgenland”
jelígre a szerkesztőségbe kérek.

Egyedülálló özvegyember, jó nyugdíj-
jal, szép északfranciaországi házzal, ke-
resi 50 év körüli komoly, jólétkü, házias
asszony ismeretségét házasság céljából.
Javait, nyugdíját reághagná, vele köl-
csönös megértésben szeretné hátralévő
éveit leélni. Válaszokat: „Mindvégig sze-
retetben” jelígre a szerkesztőségbe kér.

Ausztriában élő egyetemi végzettségű
egyedülálló, 48/156, nő házias, otthonát
és természetet kedvelő, — keresi intelli-
gens, komoly férfi ismeretségét házasság
céljából. — Fényképes levelet „Bi-
zalom” jelígre a szerkesztőségbe kér.

Csinos, jóalakú, szőke, barnaszemű,
170 cm magas, 45 éves, jó állásban lévő,
zenekedvelő, házias nő megismerkedne
komoly gondolkodású férfival. Fényképes
levelet „Idégenben-magányosan” jelígre
a szerkesztőségbe kér.

Új honfoglalás-kezdő nemzetközi ma-
gyar című új kiadására készül a kana-
dai Egyesült Magyar Alap. A címűtár 1969
óta a hatodik kiadásban fog megjelenni,
főleg a torontói iparosok, kereskedők és
professzionális foglalkozásúak hirdetései
költségén, a tiszta bevételből ingyen ol-
dalak is lesznek, amelyeken — mint a
múltban — európai, USA, stb. címeket
is közlünk kb. 20 oldalon. Tekintettel a
nemzetközi utazások többeszes számára,
beleértve a magyarokét is, hasznos len-
ne 2—3 soros magyar címetek össze-
gyűjteni az egész világból. Érdeklődők
írják meg nevüket, foglalkozásukat, cé-
gük nevét, telefonját és azt US \$ 5,— fe-
jében, a postaköltséget is beleértve, egy
példányt kapnak a könyvből. Hirdetések
természetesen többbe kerülnek. Az 5 US
\$-os ár Kanadára nem vonatkozik. Cím:
United Hungarian Fund, 208 Bloor St.
West, Suite 702, Toronto, Ont. M5S 1T8,
Canada.

KÖNYVÚJDONSÁG!

Pröhle Sándor postumus verseskötete:
JANUS

112 oldalas ízléses kiállítású könyv. Ara:
DM 16,—. Megrendelhető: Augusztiny-
Pröhle, Hegelstr 31, D-7400 Tübingen.

HÍRDESSZEN AZ ÉLETUNKBEN!

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten
Inh.: O. Bayer

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
Telefon (0 89) 1 29 63 93 DM

Egri Bikavér	6,80
Alföldi Olaszrizling 1.	5,30
Alföldi Kékfrankos 1.	5,30
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,30
Badaacsonyi Kéknyelű	7,20
Badaacsonyi Sűrűkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,—
Boglári Kékfrankos	6,—
Boglári Cabernet-rosé	6,—
Csopak Rizling	6,80
Zöltszilváni	7,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24,50
Szilva pálinka	21,50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	32,—
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 27,—
Csabaj	kg 25,—
Gyulai	kg 23,—
Házi kolbász	kg 19,—
Kalocsa tarhonya	1/2 kg 3,30
Nagykoktásztá	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,40
Hegyes erőspaprika	4,40
Hegyes csípőspaprika	4,40
Bogyoszlói paprika	4,10
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májashurka	kg 12,50
Kalocsa Paprika-set	7,10
Paprikakrém tubus; édes/félerős/erős	1,50
Gulyáskrém tubus	1,80
Gyalult tök 0,72	2,90

— Üvegárút is szállítunk —

TAROKKJÁTÉKOS-PARTNER keresek
Münchenben. Telefon 1 23 42 61.

ÚJDONSÁG!

MEGJELENT!

Tollas Tibor:
FORGÓSZÉLBEN

válogatott versek
A költő eddigi öt kötetének legjobb verseit
és újabb költeményeit tartalmazó 250 ol-
dalas könyv ára portóval együtt DM 30,—,
vagy US \$ 14,—, vászon kötésben DM 38,—,
vagy US \$ 17,—.

Megrendelhető a Nemzetőr címén:
Postfach 34 03 61, D-8000 München 34, BRD

Az előfizetési díjat
vagy könyvrendelések árát kérjük
Postacsek-kontónkra vagy postán
(ne bankon!) keresztül átutalni!

Rupp László hites törvényszéki fordító,
vállal fordításokat magyarról németre és
németről magyarra. Postfach 162, D-8000
München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.

KERN VERONIKA

törvényszéki hites okirattfordító, vállal
fordításokat magyarról németre és né-
metről magyarra. — Cím: Eichenstr. 1,
D-8028 Taufkirchen/am Wald (bei Mün-
chen) Tel.: (0 89) 6 12 52 43 (17 órától).

FIGYELEM!

Az „Életünk” új előfizetési ára
egy évre DM 18,—, tengerentúltra
légipostával DM 28,—.

Kérjük előfizetőinket az előfizetési-
díjat lehetőleg postacsek-kontónk-
ra, tengerentúlról pedig ne bank
útján, hanem eurócsékkon utalják
át, mert a banklevonás igen nagy.

A müncheni Szabad Európa / Szabad-
ságrádió magyar osztálya szerkesztőségi
munkatársat és szerkesztőségi gyakor-
nokot keres. Mindkét állás esetében el-
engedhetetlen a jó magyar íráskészség,
az angol nyelv kielégítő ismerete, vala-
mint érvényes nyugati útiokmány. A szer-
kesztői állás betöltésénél előny az új-
ságrádió, vagy rádió szerkesztői gyakorlat,
valamint második, vagy harmadik ide-
gen nyelv ismerete.

Munkahely a rádió müncheni szerkesz-
tősége.

Radio Free Europe / Radio Liberty
Personnel Department
Oettingenstr. 67.
D-8000 München 22. West-Germany

Utazzék Rómába
Vadnay Zsuzsa útikalauzával
RÓMA MESÉLŐ KÖVEI

A rajzokkal illusztrált kis kötet legendá-
kon, mondákon, történelmi pletykákon
keresztül mutatja be az Örök Várost.
Szép és olcsó ajándék! Ára DM 12,—,
vagy US \$ 5,—, vagy ennek megfelelő
valuta. Megrendelhető a vételár + portó
beküldésével a szerzőnél: S. Vadnay,
13 Via Romerio, CH-6600 Locarno.

ÚJDONSÁG!

MEGJELENT!

Borbándi Gyula
A MAGYAR NÉPI MOZGALOM
— A harmadik reformmüzédék —
című könyve.

A szerző bemutatja a magyar társadalom
és politika alakulását a 20. században, a
szociográfiai irodalom kibontakozását, a
népi írók irodalmi és politikai működését,
a népi szellemű szervezetek, kiadók és
lapok tevékenységét, a népiség szerepét
a háború utáni és 1956-os eseményekben,
hatását a mai Magyarország fejlődésére.
Az 538 oldalas könyv ára 20,— US dollár,
vagy 48,— DM. Megrendelhető az Életünk
címén is.

● Kedvezményes áron kapható! ●

HIRDETTEM AZ I G É T!

Mindszenty szellemi végrendeletének
ez a könyv az első gyöngye, amit
kiadott a Mindszenty Alapítvány.
A könyv tartalmazza Mindszenty
legfontosabb körleveleit, írásait és
beszédeit, amiket harcban a meg-
szállókkal írt vagy mondott, vala-
mint felejtethetetlen körútjain a világ-
ban szétszórt magyarokhoz intézett.
A 60 oldalas bevezető tanulmányt
Közi Horváth József írta.
— Legszeb ajándék! —
Ára DM 20,— vagy \$ 10,— + portó.

ÉLETUNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészseg.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

*
Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberföhringer Str. 40,
8000 München 81,
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 18,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.

ELŐFIZETÉS:
Az Életünk a helyi magyar lelke-
szek terjesztik, ők küldik szét és ná-
luk is kell előfizetni!

Tengerentútra, vagy ahol nincs ma-
gyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi
az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18,—
vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentútra légipostával DM 28,—
Lapzárta: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.

Postcsekkonto München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auf-
lage liegt bei: Rundschreiben. — A kiad-
vány egy részéhez körlevél van mellé-
kelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HÍRDETŐINK
FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bank-
kontónkra, hanem Postcsekkontónkra
kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Son-
derkonto — München, Postcsekkam
München, Konto-Nr. 606 50-803.

Kiadóhivatalunknál kapható
könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét
(1944—1975). — 300 oldal, vászon-
kötésben DM 20,— vagy \$ 10,—
Mindszenty József: Napi jegyzetek
480 o. vász. köt. DM 32,— \$ 15,—
Mindszenty József: Emlékirataim,
500 old., vász. köt. DM 40,— \$ 22,—
Kardinal Mindszenty: Erinnerungen
4. kiad. vász. köt. DM 40,— \$ 22,—
Közi Horváth József: Mindszenty
bíboros, zsebk. DM 6,— \$ 4,—
Meszlényi Antal: Magyar Szentek és
Szentéletű Magyarok, 300 o., egész
vászonkötésben DM 20,— \$ 10,—
Az Irodalom világa. Irodalomelméleti
alapvetés, 100-nál több versillusz-
trációval, kb. 300 old., vész. köt.
DM 15,— \$ 10,—
Szamosi József: Máriacelli emlé-
könyv, képes kalauz 48 képpel,
ebből 32 színes DM 12,— \$ 6,—
Szállításnál + portóköltség.

Megrendelhető: az „Életünk”
kiadóhivatalánál
Oberföhringer Str. 40
D-8000 München 81, W. Germany

NEMZETŐR KÖNYVEK

DM

Tollas Tibor: Forgószéلبen
Válogatott versek, 250 old. füzve 30,—
vász. kötésben 38,—
Szoltsenyicin: Gulag I—II. Oroszból
fordította Szenté Imre. Kötetenként 30,—
Rozanich István: A másik partról
(versek) füzve 12,—
Dálnoki Veress Lajos: Magyarország
hónvédelme a II. világháborúban
(3 kötet) vászonkötésben 80,—
Megrendelhető a könyv árának beküldésé-
vel: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88, D-8000
München 50, BRD címen.

Még kapható

JUHÁSZ LÁSZLÓ
A HÉTTORONYTÓL KUFSTEINIG
— Magyar rabok idegenben —
című, 200 oldal terjedelmű, új könyv,
korabeli dokumentációkkal, valamint a
„BURGENLAND”
történelmi útikalauz
második, javított kiadása.
Mindkét könyv megrendelhető DM 25,—
áron, a szerző címén:
Bülowstr. 10, D-8000 München 80

"É L E T Ű N K"

bécsi melléklete - 1984 április

S A N L O R E N Z O

Egy éve nyílt meg Rómában a Szent Péter-tér közvetlen közelében, a Nemzetközi Ifjúsági Központ: San Lorenzo.

II. János Pál pp. hívta életbe s az egész világról ideseregülő ifjúság találkozó helyének szánta: találkozni egymással és a római ifjúsággal. Lehetőséget nyújt közös imádságra, lelki segítségre s Róma lelkével való megismerkedésre. Rómában ma is eleven egyházi élet lüktet. A zarándokifjúságot nemcsak a mult, hanem a jelen és jövő egyházi élet is érdekli és szeretné az egyház vezetősége és az újítók közt fennálló szakadékot eltüntetni. Ez a cél lebegett a Szentatya szeme előtt a Zentrum alapításakor.

Lelki vezetője: P. Wolfgang Heiss tiroli ferences atya, aki - mint a "Jobb Világ" munkatársa és lelke - számtalan jól látogatott lelkigyakorlatot tartott Rocca di Papában, Assisiben és Ausztriában.

"Az Emmanuele" parisi karizmatikus mozgalom két hölgy tagjával vezeti a Centrumot. A római ifjúsági mozgalom tagjai segitenek imaórákat tervezni, kimennek a Szent Péter térre kapcsolatokat keresni a fiatalokkal, gondolatcserékat, vitákat szerveznek és kiállításokat rendeznek. Egyszóval keresik a fiatalokkal való kapcsolatokat s krisztusi szeretettel rendelkezésükre állnak.

A Zentrum központja a Szent Lőrinc-templom, melyet több társalgó és gyülesterem szegélyez. A Zentrum naponta 11-19 h-ig van nyitva. Ugyanitt 18 órakor van szentmise. Társalgási nyelv: angol, francia, német, olasz.

Akár magányosan, akár csoportban járunk Rómában, ne mulasszuk el a Centrumot felkeresni: Via Pfeiffer 24/ Via della Conciliazione, I-00193 Roma. Tel.: (06) 698 53-32. A Termini vasutállomástól a 64-es busszal érhető el.

P A S S I O J Á T É K K A S T E N ben.

A "Jesus Christus Superstar" c. Musical alapján feldolgozott passiojáték kerül előadásra Kastenben, a plébánia udvarán. Engelbert Salzman plébános vezetése alatt 70 fiatal (8-20 évesig) mutatja be a szenvedéstörténet főbb jeleneteit: Jézus a főtanács előtt, Mária Magdolna, az Utolsó vacsora, Jézus az Olajfák hegyén, elfogatása, a keresztúton és a keresztrefeszítés.

Az idén hatodszor és utoljára előadásra kerülő passiojáték mindig nagy élményt nyújtott a látogatóknak. Tavaly a legprominensebb látogató Kirschläger államelnök úr így méltatta az emlékkönyvben az előadást: Es war für mich ein grosses, tiefes Erlebnis, das weit in das persönliche Leben hineinwirkte.

Az előadások ideje: április 7-8, és 13-20-ig naponta 20 órai kezdettel. Kb. másfél óráig tart. Belépés díjtalan.

Kasten elérhető: a Westautobahnon, a Sankt Pölten-Ost elágazástól.

A passiojáték megtekintése időszerű nagybőjti program, őszintén ajánljuk.

A nagybőjti lelkinap április 1-én, vasárnap a Pazmaneumban a szokott-nál ugyan rövidebbre sikerült, de annál mélyebb lelki hatással. Ezúton is köszönetet mondunk Dr. TÓTH JÓZSEF szemináriumi rektor urnak, a lelket megmozgató s a szentmise kegyelmi mélységeit feltáró nagyszerű előadásaiért.

H U S V É T I P R O G R A M

Virágvasárnap a Singerstrasseban 11 órakor barkaszenteléssel kezdődik az istentisztelet. Prédikáció helyett énekarunk előadja a Passiót.

Nagycsütörtökön és nagypénteken nem tartunk istentiszteletet, ezért nagyon ajánljuk, hogy a hívek saját plébániájukon vegyenek részt a szertartásokon.

Nagyszombaton tűzszenteléssel kezdődik 18 órakor a vigiliai istentisztelet. Husvétvasárnap és hétfőn a szokott időben (11 óra) ünnepi szentmise.

Egyházközségi hozzájárulás befizetéséhez Erlagschein-t csatolunk. Az egyházi adót a magyar hívek is a lakásszerinti illetékes plébánián, illetőleg annak adóügyi kirendeltségén fizetik. Az adóügyi problémák is ugyanoda tartoznak. Az évi hozzájárulás 150.-- Schilling. Ebből fizetjük az Életünk nyomdai és portókölttségét, továbbá hozzájárulunk a magyar jelleű rendezvények kiadásaihoz.

IME. A havi engesztelő szentségimádási óráját május 3-án, csütörtökön 18.30 órakor a Singerstrassei magyar templomban tartja.

S Z E N T I S T V Á N O T T H O N programja: 7., Döblergasse 2/I/30 b. Minden vasárnap délután 16 h-tól játékdélután és könyvtár.

Ápr. 15-én, vasárnap 17 h-kor KAPRINAY MÁRIA saját filmfelvételeit vetíti Assisiről és Firenzéről. Ezt az előadást a nagybőjti lelkinap második részének tekintjük s lelki szempontból is szeretettel ajánljuk híveinknek. Külön meghívót nem küldünk.

Ágyhoz kötött betegek se nélkülözzék a husvétii szentgyónás és szentáldozás lelki vigaszát. Sőt nekik szánja az egyház elsősorban. Szívesen felkeressük őket lakásukban, ha igénylik. Jelentkezésüket átveszi a lelkési iroda:
tel.: 52 00 222.

A N Y A K Ö N Y V I H I R E K

Az örök életbe költöztek:

HUSZÁK VINCE, 72 éves, 1984 febr.17. Zenta. Egyházunknak hű fia nyugodjék békében.

BARTKO JÁNOS, életének 73. évében Bécsben; gymn.tanár, mint nyugdíjas is szívesen nyújtott komoly segítséget embertársainak. Az Úr legyen jutalmazója.

Dr. CSATTH KÁLMÁN, 95 éves korában Bécsben, 1984 márc.14-én, hosszú életében mindig hű fia volt az egyháznak. Az Úr jutalmazza meg örök békével.

M A G Y A R S Z E N T M I S É K vasár- s ünnepnap:

I. Singerstrasse 7. P.Dr.Radnai Tibor 11 h. - IX.Pazmaneum, szombaton
Prälat Valentiny Géza 18.30 h. - XI. Kaiserebersdorf, vendégpap 11 h.
Traiskirchen, tábor, P.Szollár Lajos 9.30 h.

M A G Y A R G Y Ó N T A T Á S

Minden magyar istentisztelet előtt; továbbá a Kapuzinerkerchehen (I., Neuermarkt) 7-8 h-ig naponta és pénteken 14.30 h-tól 18.30 h-ig. P.Dr.Radnai T.

A ZSÁMBOKY emléktábláról a Bécsi Naplóban olvashatunk részletes tájékoztatót!
.....
Für den Inhalt verantwortlich: P.Dr.Tibor Radnai, lolo Wien, Stephansplatz 5.